

ALUMINIJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

STEVILKA 12

DECEMBER 1977

LETNIK XV.

IZ VSEBINE:

- Nekaj o delu mladih v TGA
- Sestanki — pogoj, ne cilj!
- Srednjeročni plan razvoja TOZD, DSSS in DO za obdobje 1976 — 1980
- Uresničevanje delegatskega sistema v SR Sloveniji
- Obrambne priprave — odlično
- Uvedba novega načina naročanja in obračuna malic s 1. januarjem 1978
- Družbeno planiranje — resolucija 1978

USPELA REFERENDUMA

17. novembra 1977 je bil v naši delovni organizaciji izveden referendum za sprejem Samoupravnega sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela UNIAL — Združene delovne organizacije industrije aluminija Maribor.

8. decembra 1977 pa je bil izveden drugi referendum za združitev TOZD Livarna lahkih barvnih kovin IBT Trbovlje v delovno organizacijo TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

Oba referenduma sta uspela in to s sorazmerno dobrimi rezultati. Izidi glasovanja so razvidni iz tabel, ki jih objavljamo.

Delavci delovne organizacije so ob teh referendumih pokazali veliko zavest, rezultati glasovanja pa tudi dokazujejo, da so bili dobro seznanjeni s cilji, ki jih želimo doseči s povezovanjem oz. združevanjem.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Srečno novo leto 1978!

- organi upravljanja
- vodstvo podjetja
- družbenopolitične organizacije
- uredniški odbor „Aluminija“

Podpisan samoupravni sporazum o združitvi v SOZD UNIAL

Na osnovi pozitivnega izvida glasovanja delavcev v TOZD na referendumu dne, 17. 11. 1977 je bil prvega decembra 1977 podpisan samoupravni sporazum o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela UNIAL s sedežem v Mariboru. Podpisala sta ga pooblaščenca direktorja obeh delovnih organizacij TGA in Impol. Ob tem trenutku, ki ga lahko obeležimo kot svečanega, so bili prisotni predstavniki organov upravljanja, sindikata, zve-

ze komunistov in zveze mladine TGA, Impola in Uniala.

Na podlagi takega dokumenta bo potrebno določbe zakona o združevanju dela in ugotavljanju celotnega prihodka, razporejanju dohodka ter o delitvi sredstev za osebni dohodek in za skupno porabo za zadeve, ki imajo skupni pomen, uresničevati v vsakdanjem življenju. To bo mogoče storiti le, če se bodo v delo vključili vsi, ki

imajo pri družbeni preobrazbi neposredne naloge. Da bodo doseženi vsebinski premiki na družbeno-ekonomskih področjih delovanja, bo potrebna neposredna aktivnost in organiziranost znotraj SOZD in združenega dela v obeh delovnih organizacijah.

Osnovni značaj pri tem ima VIII. poglavje samoupravnega sporazuma, ki pravi, da se podpisnice za (Nadaljevanje na 3. str.)

Označevanje.

Enim skrb, najmlajšim pa zimsko veselje in otroški nasmeh ob njihovem snežku.

Kako smo poslovali?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu novembru in v obdobju od I. — XI. 1977.

Indeks 1977/1976 prikazuje odnos dosežene proizvodnje napram proizvodnji v istem obdobju lanskega leta.

I. Dinamika proizvodnje — indeksi fizičnega obsega

Obrat	Plan	Doseženo		
		meseč.	kumulat.	1977/76
A. GLINICA				
1. Izluženo				
— oktober	100	91	105	109
— november	100	99	104	109
2. Kalcinirano				
— oktober	100	85	103	106
— november	100	101	103	106
B. ALUMINIJ				
3. Elektroliza A				
— oktober	100	98	100	99
— november	100	97	99	99
4. Elektroliza B				
— oktober	100	97	98	101
— november	100	98	98	101
5. Livarna				
— oktober	100	90	96	101
— november	100	98	96	98
6. Anodna masa				
— oktober	100	97	119	67
— november	100	79	116	65

II. Prikaz porabljenih surovin na enoto proizvoda — XI/1977

Na 1 tono proizvoda	Plan	Indeks	
		november	I-XI/1977
1. GLINICA			
Al hidrat — Al₂O₃			
— El. energija	100	98	88
— Na OH	100	71	101
— para	100	93	90
— el. energija	100	92	95
2. ALUMINIJ			
Hala A			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	109	105
— kriolit	100	119	87
— Al fluorid	100	131	123
— El. energija	100	107	104
Hala B			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	101	99
— kriolit	100	127	89
— Al fluorid	100	100	105
— El. energija	100	105	102
3. ANODNA MASA			
Za izvoz:			
— petrolkoks	100	—	103
— katranska smola	100	—	93
Za domačo porabo:			
— petrolkoks	100	102	103
— katranska smola	100	96	95
— El. energija	100	96	100

Z ZASEDANJA DELAVSKEGA SVETA SOZD UNIAL

Delavski svet SOZD UNIAL je na svoji 6. redni seji dne, 4. 11. 1977 razpravljaj in sklepal o naslednjem:

— namesto tov. Ivana Lehnerja ki je prevzel funkcijo sekretarja sveta ZK SOZD, je po predlogu koordinacijskega odbora sindikata SOZD, imenoval za namestnika predsednika delavskega sveta SOZD tov. Stanka Robnika,

— obravnaval je gradivo za samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev in ocenil la in sredstev in ocenil, da je gradivo, ob upoštevanju pripomb političnega aktiva, poslovnih organov in delavskega sveta, primereno za javno razpravo v TOZD in delovnih skupnosti TGA in IMPOL.

Določil je, da naj se celotno gradivo posreduje delavskim svetom TOZD in delovnim skupnostim, ki naj skličejo zbere delavcev.

Sklenil je, da naj pismena poročila o pobudah, predlogih in mnenjih, kot so jih sprejeli zbori delavcev, vodje TOZD dostavijo strokovnim službam SOZD do 10. 12. 1977. Na podlagi zbranih pripomb naj komisija za pripravo samoupravnega sporazuma pripravi besedilo za določitev predloga sporazuma in ga delavskemu svetu posreduje v roku 14 dni,

— odobril je nabavo osnovnih sredstev oziroma izvajanje investicijskih del v znesku 18.168,00 din,

— odobril je Poslovnik o uporabi vozila kombibus,

— vzel je naznanje pojasnilo o delitvi osebnih dohodkov v TGA ob polletnem obračunu,

— potrdil je predlog materialne bilance za obdobje 1976 — 1980,

— naročil je izdelavo plana dolgoročnega razvoja SOZD do leta 1990.

Beseda urednika

Ko se bliža konec leta si že po stari navadi napravimo zaključek svojega poslovanja in si že začetavmo smernice za delo v prihodnjem letu, ki se nam bliža polno negotovosti toda vseeno vedrega optimizma, da bo vse teklo bolje kot v letu 1977.

Danes v svoji besedi, ki je namenjena vsem Vam dragi bralci našega tovarniškega glasila od člankov naše delovne organizacije, pa vse do tistih družinskih članov in svojcev, ki prav tako tu in tam radi sežete po glasilu TGA »ALUMINIJ«, bo tekla predvsem o tem kako v bodoče oblikovati naše glasilo, da bo resnično odraz tistega kar želi naš delovni človek-proizvajalec in ustvarjalec vseh dobrin, ki jih uživamo.

Morda se bo nekemu zdelo odveč to pisanje okrog oblikovanja našega glasila vendar se žal mimo tega ne more, kajti glasila združenega dela morajo potrditi predvsem rezultate dela našega delovnega človeka. To pa istočasno pomeni, da ne bi smeli v nobenem primeru dovoliti, da ob kakšnem negativnem pojavu zasenčimo rezultate svojega delovnega kolektiva, saj je to tisto na kar mora biti ponosen naš delovni človek, kajti edino tak način razčiščenja negativnih pojavov krepi našo skupno samozavest.

Nikakor ne smemo dovoliti tega, da se ne bi pisalo in govorilo o negativnih pojavih, ki nam vsem škodujejo, vendar pa moramo te dogodke prikazovati tako, da bomo prav vsi ob njih čutili, da smo v akciji sedaj mi delavci, da smo na potezi in, da moramo biti tudi še kako aktivno vključeni pri razreševanju vseh nastalih problemov. Že sem povdaril, da mora biti prav delavec subjekt informiranja ne pa le oseba kateri je potrebno dati mnogokrat kupe papirja ni slabo napisanih vrstic.

Vsi skupaj se moramo zavedati, da so glasila, ki jih izdajajo delavci v združenem delu množična in, da imajo prav zato v naši družbi izredno pomembno vlogo, saj so informacije še kako pomembne v boju za socialistične samoupravne odnose.

Če bi se v nekaj vrsticah dotaknili tistega dela govora, ki ga je imel predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije tov. Mika SPILJAK v Borovu ob 30-letnici izhajanja tovarniških glasil, potem bi lahko povsem smelo zapisal, da je bilo nakazanih mnogo problemov, ki se danes ne bi smeli več dogajati, žal pa seveda ni vedno tako. Če pogledamo malce okrog s ebbemoo limohtotbnreopmj mu mu mu mu mu sebe bomo kaj lahko ugotovili, da se še večkrat dogajajo nepravilnosti, da v praksi še vedno ni tako, kot bi moralo biti, saj ponekod skušajo rezati kruh po svoje, brez delavčeve besede. Mnogokrat pa je tudi delavec itsti, ki premalo odločno nastopa v boju za svoje osnovne pravice, kot samoupravljalec.

Mi se v našem glasilu ne smemo zapirati za zidovi svoje lastne hiše, ampak moramo zapisati tudi take izvirne informacije, ki resnično izpričujejo pristni interes delovnega človeka znotraj delovne organizacije kot tudi izven nje na vseh področjih. Že nekajkrat sem povdaril, da ni le uredniški odbor tisti, ki bi naj krojil temeljno zasnovo glasila v DO, ampak morajo biti kreatorji svojega glasila prav vsi v DO, kar se pa pri nas posledje žal še vsepremalno uveljavlja, čeprav lahko ugotovljamo tudi v tej smeri že nekatere pozitivne premike naprej.

Če torej ob koncu leta analiziramo naše dosežane delo moram povsem odkrito povedati, da ne moremo biti povsem zadovoljni, kajti le nekaj stalnih in tu in tam kakšen občasn dopisnik je mnogo premalo, da bi lahko govorili o kakršnikoli kvaliteti glasila. Prav sedaj je namreč čas, da skušamo v celoti urediti področje informiranja z zakonom o združenem delu. Brez dvoma bi morali natančno opredeliti pravice in dolžnosti vseh udeležencev v procesu obveščanja ter vedeti kakšne so obveznosti samoupravnih organov, strokovnih služb ter ostalih vodilnih in vodstvenih struktur tako v TOZD, kot tudi v OZD.

No prav to bi bila tudi skromna želja, da bi v letu 1978 le prišlo do konkretnih akcij tudi v tej smeri z željo našega skupnega sodelovanja. Naše obveze in dolžnosti morajo biti za vse enake. Ob koncu pa še vsem bralcem našega glasila prisrčno praznovanje starega leta in vsem prav mnogo sreče in zdravja ter uspehov v letu 1978!

VAŠ UREDNIK

Iz livarne

Podpisan samoupravni sporazum o združitvi v SOZD UNIAL

(Nadaljevanje s 1. strani)

vezujejo ravnati se po načelih, ki jih obravnava 35. člen tega sporazuma. Z vsebinsko opredelitvijo nalog v tem sporazumu bomo kmalu uvideli, da smo pravilno ravnali, kljub še vedno prisotnim miš-

ljenjem poedincev, ki gledajo združevanje z napačnega stališča in ki se lokalistično opredeljujejo.

Slovenski skupnosti bomo dokazali, da je v tem SOZD-u mesta tudi drugim, ki še danes ugibajo ali stojijo ob strani.

Tako smo s tem dokumentom dobili osnovo za registracijo SOZD-a, ki se vleče vse od leta 1974 in kar bo najvažnejša naloga individualnih organov Uniala v bližnji prihodnosti.

T. I.

USPELA REFERENDUMA

(Nadaljevanje s 1. strani)
SEZNAM

in rezultati glasovanja na referendumu za sprejem samoupravnega sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela UNIAL — Združene delovne organizacije industrije aluminija Maribor

zap. št.	TOZD	št. vpisanih	v odst. glas.	glas. »ZA«	v odst. »ZA«
1.	TOZD TOVARNA ALUMINIJA	572	95,28	486	84,96
2.	TOZD TOVARNA GLINICE	363	96,14	322	88,70
3.	TOZD VZDRŽEVANJE	503	90,4	405	80,5
4.	TOZD PROMET	172	91,8	120	69,7
5.	DELOVNA SKUPNOST SK. SLUŽB	389	93,57	337	86,6

REZULTATI

glasovanja na referendumu dne 8. 12. 1977 za združitev TOZD Livarna lahkih in barvnih kovin IBT Trbovlje v delovno organizacijo TGA »Boris Kidrič« Kidričevo, n. sub. o.

Zap. št.	Naslov TOZD	Štev. vpisanih	Glasovalo		ZA		PROTI		Neveljavno	
			št.	%	št.	%	št.	%	št.	%
1	TOZD tovarna glinice	365	359	98,35	333	91,23	26	7,12	—	—
2	TOZD tovarna aluminija	606	568	93,72	480	79,20	88	14,42	—	—
3	TOZD VZDRŽEVANJE	521	474	90,97	394	75,62	78	14,97	2	0,38
4	TOZD promet	142	137	96,47	116	81,69	21	14,78	—	—

Z izredne seje delavskega sveta SOZD UNIAL O IZIDU REFERENDUMA

Delavski svet SOZD je na svoji drugi izredni seji dne 22. novembra 1977 obravnaval izid referenduma o samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD, usklajenim z zakonom o združenem delu in sprejel sledeče sklepe:

- 1.1. Delavski svet SOZD UNIAL se je seznanil s poročilom koordinacijskega odbora za pripravo referenduma o poteku in izidu referenduma o sprejemu Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD UNIAL.
- 1.2. Delavski svet SOZD je ugotovil, da je referendum uspel, saj je za sprejem glasovalo več kot 50 odst. volilnih upravičencev v vsaki TOZD oz. delovni skupnosti.
- 1.3. Delavski svet SOZD naroča pooblaščenim podpisnikom DO IMPOL in TGA, da original Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD UNIAL v desetih izvodih podpišejo dne 1. 12. 1977 v Mariboru. Šest izvodov podpisanega originala hrani delovna skupnost SOZD, po dva izvoda pa prejmeta DO IMPOL in TGA.
2. Delavski svet SOZD UNIAL objavlja Samoupravni sporazum o združitvi v SOZD UNIAL z dnem 22. 11. 1977. Objava se izvede z izobešenjem tega sklepa na oglasnih deskah vseh TOZD in delovnih skupnosti v DO IMPOL in TGA. Besedilo sporazuma je objavljeno v brošuri, ki je bila vročena vsem delavcem obeh DO.
3. Delavski svet SOZD UNIAL izreka za prizadevno in kvalitetno pripravo ter uspešno izvedbo referenduma za sprejem SS o združitvi v SOZD UNIAL

javno pohvalo

vsem vodstvenim, družbenopolitičnim in samoupravnim organom in delavcem, ki so na nivoju SOZD, DO in TOZD s svojimi delovnimi prispevki omogočili nadpoprečno uspešen izid referenduma.

4. Delavski sveti TOZD in delovnih skupnosti v obeh DO se seznanijo z izidom referenduma na svojih prvih sejah ter vsak za svojo TOZD oz. delovno skupnost ugotovijo izid referenduma v njej.
5. Delavski svet SOZD UNIAL naroča delovni skupnosti SOZD, da pripravi predlog programa organiziranja organov upravljanja SOZD v skladu s sprejetim sporazumom o združitvi. Predlog naj bo pripravljen za sejo delavskega sveta v mesecu decembru 1977.
6. Do imenovanja organov upravljanja po novem sporazumu, nadaljujejo v SOZD z delom organi upravljanja, kot so bili imenovani pred sprejetjem tega sporazuma.
7. Besedilo vseh sklepov v zvezi z referendumom se objavi v decembrski številki glasil »Metalurg« in »Aluminij«.

Srdan Mohorič: POGOVOR

Proslava ob tovarniškem prazniku

Na proslavi je nastopil moški pevski zbor »Vres« iz Prevalj

Udeleženci proslave

Glavni direktor sprejema čestitke pionirjev

Nekaj o delu mladih v TGA

Akcije OO ZSMS TGA Kidričevo v letu 1976/77:

- zelo uspela akcija zbiranja oblačil in šolskih potrebščin za otroke in njihove starše na Rodnem vrhu,
- sodelovanje z mladino iz Arandjelovca (navezava stikov, obisk njihove delegacije v TGA),
- srečanje mladih TGA, Kluba štipendistov TGA, Kmetijskega kombinata in Agisa s športnim tekmovanjem,
- organizacija izletov »Po poteh spomenikov NOB« v BAZO 20 in na Kozaro,
- iniciativa in organiziranje osnovne šole za delavce TGA z nedokončano osemletko,
- ustanovitev aktiva mladih komunistov,
- udeležba nekaterih mladincev na mladinskih delovnih brigadah in na politični šoli pri ZSMS,
- razna športna tekmovanja in smučarski izleti ...

1. Akcija zbiranja oblačil

Ena od najpomembnejših akcij OO ZSMS TGA je bila pomoč učencem Osnovne šole Rodni vrh v Halozah. Za to pomoč smo mladinci cele tovarne zbirali obleko, obutev in šolske potrebščine v tovarni, predvsem pa po domovih v Kidričevem. Poleg tega pa smo s pomočjo OO sindikata po TOZD in DSSS kupili 50 parov šolskih copat in 50 čokolad, za vsakega učenca omenjene šole.

Ko smo s tem »darilom« prispeli na Osnovno šolo Rodni vrh, smo naleteli na prijetno presenečenje zaradi sprejema, ki so nam ga priredili učenci te šole.

Omeniti moramo, da šolo obiskuje 48 učencev in to od prvega do četrtega razreda. Pogoji za delo na šoli so izredno težki. Otroci so iz zelo oddaljenih krajev. Težave pa predstavljajo tudi problemi, kot so topla malica, kombinirani pouk, revščina in alkoholizem, ki še vedno vlada v teh krajih.

Pa se povrnimo k programu, ki so nam ga učenci pripravili. Poleg govora, ki ga je imel ravnatelj šole, tov. Čepin in s katerim se nam je zahvalil za »darilo«, ki smo jim ga prinesli, so nam učenci zapeli nekaj pesmic, ki so pomenile njihov »hvala« za naše darilo. Najbolj presenečeni pa smo bili, lko so nam dali kostonjev, ki so jih učenci sami nabrali v okoliških gozdovih. Nato nas je ravnatelj šole pogostil in ob kavi smo spregovorili nekaj besed o problemih, s katerimi se vodstvo OŠ Rodni vrh srečuje.

Ko smo odhajali, so nam učenci še dolgo mahali v pozdrav.

Na skupnem sestanku pionirskega odreda in zbora delavcev šole so sklenili, da bodo obleko in obutev razdelili na dan varčevanja 31. oktobra 1977.

2. Obisk mladincev iz Arandjelovca

V mesecu septembru so naš obiskali mladinci iz delovnih organizacij »Samot« in »Elektroporcelan« iz Arandjelovca. V uvodnem delu obiska v TGA in na OK ZSMS Ptuj smo govorili o delu naše in njihovih mladinskih organizacij in o možnostih sodelovanja med njimi.

Postavili smo si nalogo, da izdelamo program sodelovanja med nami, o katerem pa bi se pogovarjali ob naslednjem obisku. Mladinci iz Arandjelovca so si ogledali našo tovarno, znamenitosti mesta Ptujja in ptujsko vinsko klet.

Po treh dneh obiska smo se poslovili z željo, da se ponovno vidimo v Arandjelovcu.

Opisali smo je del akcij, ki smo jih v letošnjem letu realizirali. Spremljajo pa nas problemi, kot so:

- neaktivnost večine mladincev v TGA (vse akcije je organizirala le peščica najbolj aktivnih),
- nedelavnost in ne vključevanje mladincev — članov ZK v delo OO ZSMS TGA,
- premajhna delavnost Aktiva mladih komunistov, ki je imel le nekaj sestankov, ni pa opravil oz. realiziral dogovorjenih nalog.

Upamo, da bomo tudi ta problem rešili, vsaj nekoliko, s srečanjem oz 1. letno skupščino mladincev TGA, ki bo v mesecu decembru 1977.

F. D., M. M.

SESTANKI - pogoj, ne cilj!

Družba, kakršna je naša, ki se je iz temeljnih ideoloških razlogov — ne pa demagoško — odločila za sistem družbenih odnosov, v katerih oblast ne samo izvira od delovnega človeka, od spodaj, temveč se tako tudi uresničuje, se mora kar najhitreje naučiti, da bo to delala ne samo resnično, demokratsko, temveč tudi kar najbolj učinkovito.

Zares demokratično v tem smislu, da se bo navadila, da je samoupravno dogovarjanje in spoštovanje vseh interesov bistven pogoj samoupravnega socializma, učinkovito pa v tem smislu, da se bodo odkrivale takšne oblike odločanja, ki bodo izključile sklepanje ljudi in brezkončno sestankarstvo, na katerem razlagalna manjšina s svojimi nastopi izčrpava delovno, a v govorničtvu marsikdaj neizurjeno večino. Torej se ni treba bojevati proti sestankom na splošno, ampak se je treba bojevati proti tistim sestankom, ki resničnega samoupravljalca in nosilca oblasti zaradi utrudljivosti razvlečenosti pripeljejo v nezainteresiranost.

V tem smislu bi lahko popolnoma zanesljivo zadržali, da so napadi na sestanke, ki so zdaj tako značilni za naše politično ozračje, brezpredmetni. V družbi, temelječi na samoupravnih demokratičnih načelih ni nobenega nadomestila za sestaneke kot delovni dogovor, kot kraj za vsklajevanje različnih enakopravnih interesov in kot obliko političnega odločanja in izdelovanja akcijskega programa.

Kajti če se ne bomo dogovarjali, če ne bomo sprejemali sklepov v bazi, bo te sklepe sprejemal v našem imenu kdo drug, do nas pa bodo prihajale direktive, ukazi in odloki, tako kot se to dogaja v vsakem centralističnem družbenem sistemu vzhoda ali zahoda.

Če torej živimo v družbi, ki se dogovarja o vsem in ki bo z delegatskim sistemom tudi o vsem odločale v bazi, potem moramo kar najhitreje najti in preučiti najboljše oblike za takšno dogovarjanje, ker zgolj naša dobra volja, da bi naredili sestanke kratke in učinkovite, nikakor ne zadošča.

V družbi, v kateri se mora kakih 10 milijonov ljudi na podlagi zakonskih predpisov iz dneva v dan dogovarjati od pionirske organizacije do proizvajalcev — v družbi ki nima nobenih vzorov v preteklosti, je treba oblike od-

ločanja posvetiti veliko večjo pozornost kot danes in pritegniti predvsem znanost, da bo našla najboljše rešitve.

Med drugim in v prvi vrsti pa moramo popolnoma jasno spoznati in priz-

soje energije in sposobnosti, če tega ne bomo spoznali in priznali, se nam lahko zgodi, da bo določeno število ljudi, ki naše samoupravne sestanke vodijo ali pripravljajo ali na njih sodelujejo z dolgimi sporazumi, popolnoma do-

lovni dan so imeli. Potem pa se izkaže, da je ta delovni dan obstajal iz samih sestankov. Tako kakor ni delo, če koplješ zemljo iz ene luknje, da bi zasul drugo luknjo — ali če nosiš vodo v Dravo — tako tudi sestanek ne mo-

Od iluzije, da je sestanek produktivno delo, do praktične posledice, da je človek, ki se uveljavlja in izčrpava izključno na sestankih — delovni človek, je en sam korak, vendar mislim, da precej nevaren. Lahko nas pripelje v novo vrsto neproduktivne profesionalizacije, katera končna posledica bi lahko bila — da bi dobremu sestankarju dajali prednost pred dobrim delavcem.

Tu gre za dilemo; v družbi, kakršno ustvarjamo, so dogovori — delovni, politični in drugi — pogoj za funkcioniranje sistema.

Torej so tudi sestanki pogoj, brez katerega ni samoupravnega socializma. Toda zapomnimo si: *pogoj, ne pa cilj!*

Sestanki niso delo, so priprava na delo, ne pa enakovredni z delom: To pa je dilema, ki dobiva že prisotnost v praksi.

Ljudje, ki se v mnogih naših delovnih kolektivih ukvarjajo s pripravami na sestanke, bodisi kot referenti ali vodilni delavci v organizacijah združenega dela, so marsikje zbudili vtis in se obnašajo v praksi, kakor da prav oni »vodijo samoupravljanje«. Zaradi kopice samoupravnih aktov, ki jih je treba pripraviti in odposlati, se njihovo delo vse bolj širi in »cvete«, njihovo mesto in dohodek pa postajata zelo reprezentativna.

Da bi tako ostalo tudi vnaprej ali da bi bilo še bolje, se ti ljudje marsikdaj trudijo, da bi bili sestanki čim bolj zapleteni in zamotani, tako da bi potem lahko oni stopili na prizorišče in nas — »rešili«. Ker je sestankarstvo zamje postalo iluzija dela, si prizadevajo, da bi nam obesili čim več sestankov in čim daljše sestanke. Posledica je žal zelo resna: ljudje, ki so utrujeni od resničnega dela, ko se zbirajo na delovnih ali političnih dogovorih, ki trajajo v nedogled, postajajo neaktivni, nepazljivi in nezainteresirani.

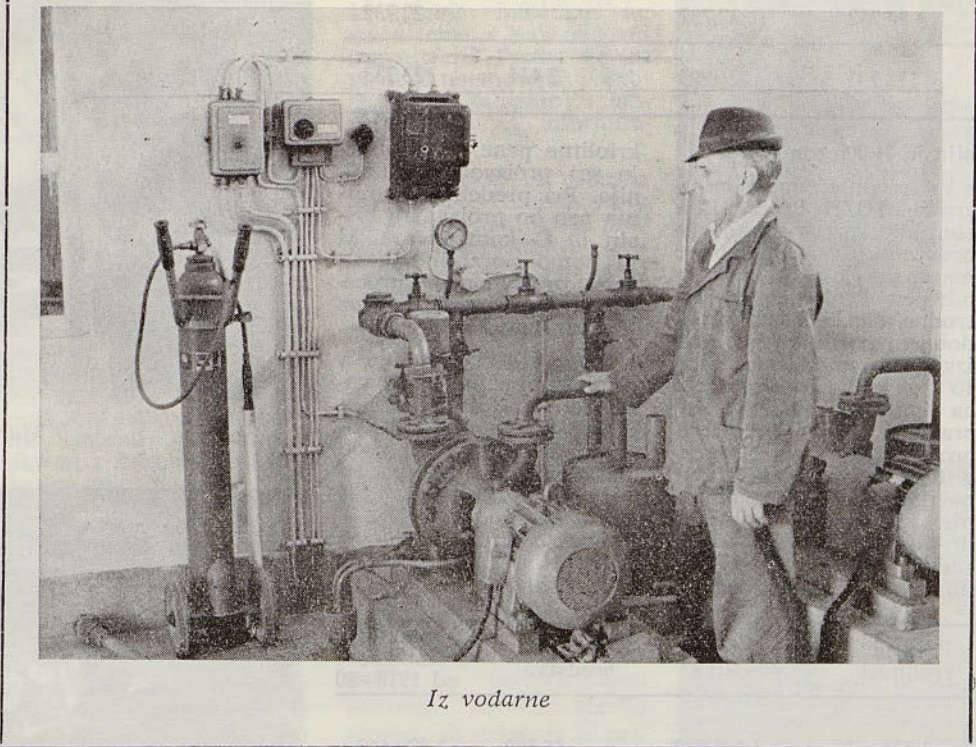
Od tod do neke druge, tudi zmotne in nevarne zamenjave tez, je spet samo korak: da je sestanek samoupravljanje, ker pa je sestanek utrudljiv in nerazumljiv, je tudi samoupravljanje utrudljivo in nerazumljivo.

Ta korak pa močno ustreza predvsem administraciji, ki poizkuša iz samoupravljanja narediti samo poklic, predvsem donosen njej, ustreza pa tudi tistemu, ki je zmeraj navzoč, da bi v svojo korist poizkušal s samoupravljanjem manipulirati.

Viktor Markovič, org.

Ciščenje

Iz vodarne

nati, da so sestanki, pa naj bodo še tako nujen sestavni del naše samoupravne ureditve, v bistvu neproduktivni del našega življenja. Sestanek ni delovno mesto, pa naj mu posvetimo ne vem koliko

bronamerno obrnilo to tezo na glavo in poistovetilo sestanek z delom.

Mar se ne dogaja že danes, da določena vrsta ljudi zvečer oziroma konec delovnega dne, ko se vrne domov toži, kako težak de-

re biti nadomestilo za delo, čeprav bi človeka, ki je ves dan šival in spet paral isto suktno, težko prepričali, da pravzaprav sploh ni delal in da, samo slepi samega sebe, če misli da je bilo to delo.

Srednjeročni plan razvoja TOZD,

V teh dneh bomo delavci Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo razpravljali in sprejemali srednjeročni plan razvoja TOZD, DSSS in DO za obdobje 1976 - 1980. Menimo, da je prav, da se s povzetkom vsebine srednjeročnega plana in s tem s perspektivo razvoja naše delovne organizacije seznanimo vsi delavci. Odločili smo se, da ta izvešček objavimo v našem glasilu »Aluminij« medtem ko bomo o srednjeročnem planu v podrobnosti seznanjeni preko naših samoupravnih organov.

Uvodoma moramo povedati, da je bil v februarju 1976 pripravljen osnutek programa razvoja TOZD in DO TGA za obdobje 1976 - 1980, ki smo ga sprejeli v skladu z internimi splošnimi akti na zborih delavcev v temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti skupnih služb, v času od marca do aprila lanskega leta. V juliju letos smo sprejeli še Samoupravni sporazum o temeljnih samoupravnih planov delovne organizacije za ob-

dobje 1976 - 1980. Sprejeti planski dokumenti in razdelan razvojni program so podlaga za sestavo srednjeročnega plana TOZD, DSSS in DO.

Povzetek programa razvoja posredujemo po TOZD in DSSS:

TOZD tovarna glinice

V srednjeročnem obdobju planiramo v TOZD tovarni glinice povečanje kapacitet z odpravo ozkih grl. Tako bomo dosegli optimalnejšo izkoriščanje kapacitet in proizvodnjo 136.000 ton glinice. Del te proizvodnje bomo zaradi ugodnejših možnosti prodaje predelovali v specialne in separirane glinice, zato moramo imeti naprave za mletje in separacijo glinice. Sedanji asortiman specialnih glinic bomo s tem dopolnili in osvojili proizvodnjo vseh komercialno interesantnih vrst glinice. Razen investicij v razširjeno reprodukcijo smo načrtovali tudi investicije v enostavno reprodukcijo — to je za nadomestitev dotrajane opreme.

V TOZD glinica pa načrtujemo tudi investicij-

ska vlaganja, ki so potrebna za uvedbo zemeljskega plina. Namen naložbe je zamenjati sedanji način kurjenja s premogom oz. mazutom na kurjenje z zemeljskim plinom. V okviru uvajanja plinske energetike v Sloveniji bomo lahko dobili v letu 1978 50 milijonov Nm³ plina letno, kar bi zadoščalo za kurjenje enega visokotlačnega parnega kotla in kalcinacije glinice. Po predvidevanjih bo v prvih letih plin v primerjavi z mazutom najdražja vrsta energije, zato se bomo morali odločiti o upravičenosti uvajanja plinifikacije bolj na osnovi drugih kriterijev, ko so:

- dolgoročna zagotovitev energetskega vira
- analize dolgoročnega trenda nabavnih cen energije
- varstva okolja in drugih prednosti uvajanja plinifikacije.

Skupna investicijska vlaganja v TOZD Glinica v obdobju 1976 - 1980 znašajo 123.733 tisoč din.

Pregled vlaganj v osnovna in obratna sredstva po projektih

Zap. št.	Projekt	Predrač. vrednost	Osnovna sredstva	Obratna sredstva	v 000 din Naložbe od 1978 - 80
1.	Moderni. in rekonstr. glinice	26.500	26.500	—	21.500
2.	Specialne in mlete gli.	18.969	16.535	2.434	18.969
3.	Plinifikacija	60.532	60.532	—	60.532
4.	Nadomestitve invest.	22.732	22.732	—	22.732
Skupaj		128.733	126.299	2.434	123.733

— TOZD proizvodnja aluminija

Najvažnejša in po vrednosti potrebnih investicijskih vlaganj največja naložba v TOZD proizvodnja aluminija kakor tudi v DO kot celoti, je rekonstrukcija elektrolize A in obrat za izdelavo predpečenih anodnih blokov. Oba projekta obravnavamo skupaj, saj štejemo anodne bloke med osnovne surovine pri proizvodnji aluminija. Z novogradnjo namreč uvajamo elektrolitske celice s predpečeno anodo. Kapaciteta predvidene proizvodnje elektrolitskega alumi-

nija je 44.000 ton.

V srednjeročnem programu TOZD Proizvodnja aluminija predvidevamo še proizvodnjo elektrodne mase in flotacijo kriolitnih pen. Proizvodnja elektrodne mase poteka po podobnem postopku kot proizvodnja anodne mase, zato jo lahko proizvajamo na istih proizvodnih napravah in tako izkoristimo proste kapacitete. Dograditi je potrebno le kalcinacijsko peč za kalciniranje zelenega antracita. Z drugim projektom — flotacijo kriolitnih pen pa želimo odstraniti odpad —

kriolitne pene, ki nastajajo pri proizvodnji aluminija. Pri predelavi kriolitnih pen bo proizvajan kriolit in C-komponenta, ki ju bomo porabili v lastnem proizvodnem procesu in s tem zmanjšali uvoz teh surovin.

Investicijska vlaganja v navedene projekte in v nadomestitvene investicije TOZD Proizvodnja aluminija znašajo 1.778.643 tisoč din, do leta 1980 pa so predvidene naložbe 1.524.664 tisoč din. Pregled naložb v osnovna in obratna sredstva po projektih:

Zap. št.	Projekt	Predrač. vrednost	Osnovna sredstva	Obratna sredstva	v 000 din Naložbe od 1978 - 80
1.	Rekonstrukcija elektrolize A	1.324.439	1.268.849	55.590	1.070.460
2.	Tovarna predpečenih anod	333.429	313.244	20.185	333.429
3.	Elektrodna masa	35.621	28.894	6.727	35.621
4.	Flotac. kriolit. pen	5.075	5.063	12	5.075
5.	Nadomestit. invest.	80.079	80.079	—	80.079
Skupaj		1.778.643	1.696.129	82.514	1.524.664

— TOZD predelava aluminija

Osnovna značilnost srednjeročnega programa TOZD Predelava aluminija je povečanje kapacitet livarne z instaliranjem livne linije večjih zmogljivosti, proizvodnja sekundarnega aluminija in predelava aluminija, ki bi naj

bila usmerjena v osvajanje novih proizvodov z višjo stopnjo predelave. Kapacitete livarne moramo povečati, ker bomo z rekonstrukcijo elektrolize povečali proizvodnjo primarnega aluminija v srednjeročnem programu razvoja je (Nadaljevanje na 7. strani)

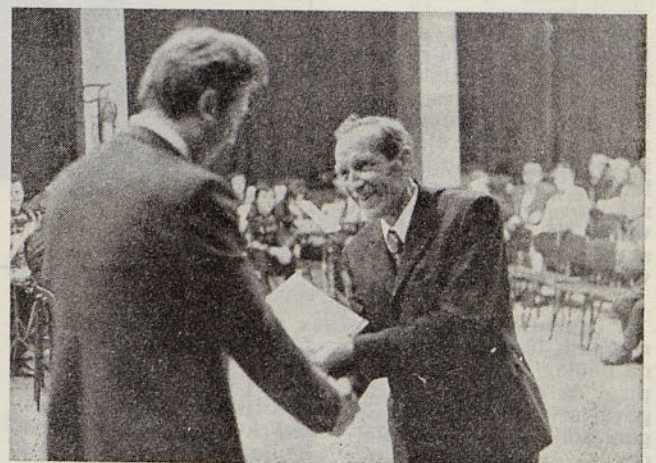
JUBILANTI, ki praznujejo 30 let dela v TGA

Ivan Kampl

Marjana Toplek

Stanko Kovačič

DSSS in DO za obdobje 1976 - 1980

(Nadaljevanje s 6. strani) predvidena tudi izgradnja obrata za predelavo sekundarnega aluminija. Polovico proizvedenega sekundarnega aluminija — 2.500 ton bomo namreč predelali v livarni v livarske zlitine. Za potrebe predelave bo zgrajen nov objekt. V tem obratu bo instalirana proizvodna linija za ozki liti trak, ki se bo

naprej predeloval v rondelice (kapaciteta rondelice je 5.000 ton) in livarna linija za široki liti trak (10.000 ton), ki se bo predelal v valjane trakove različnih dimenzij. V srednjeročnem obdobju predvidevamo tudi proizvodnjo izparilnikov za hladilnike in hladilne skrinje. V prvi fazi bi proizvajali 2.000 t

letno, kasneje pa ob polni izkoriščenosti kapacitet 3.000 t letno.

Investicijske naložbe v te projekte skupaj z vlaganji v nadomestitvene investicije znašajo 425.640 tisoč din, do leta 1980 pa bodo predvidene naložbe 390.964 tisoč din.

Pregled naložb v osnovna in obratna sredstva po projektih:

finančna politika v tem planskem obdobju močno razvojno usmerjena. Strukturnih projektov pa bo od-

tura finansiranja posameznih od širšega družbenega značaja investicije. (Nadaljevanje na 8. strani)

Zap. št.	Projekti	Predrač. vrednost	Osnovna sredstva	Obratna sredstva	v 000 din Naložbe od 1978 - 80
1.	Rekonstrukc. in modernizac. livarne	55.735	39.011	16.724	55.735
2.	Sekundarni aluminij	64.668	47.037	17.631	64.668
3.	Ozki liti trak — rondelice	91.041	76.744	14.297	91.041
4.	Izparilniki	107.567	95.594	11.973	107.567
5.	Široki liti trak	100.164	86.239	13.925	65.487
6.	Nadomestit. invest.	6.465	6.465	—	6.465
Skupaj		425.640	351.090	74.550	390.963

— TOZD vzdrževanje

Primarna naloga TOZD Vzdrževanje je skrb za nemoteno obratovanje in proizvodnjo celotnega proizvodnega procesa proizvodnje aluminija, zato bo razvoj vzdrževanja moral potekati skladno z razvojem in s potrebami proizvodnih temeljnih organizacij. V srednjeročnem obdobju predvidevamo naložbe v: rekonstrukcijo nabavnega skladišča, v izgradnjo skladišča vnetljivih tekočin, v povečanje strojne delavnice aluminija in rekonstrukcijo delavnice za popravilo ventilov. Ostala vlaganja so v nadomestitev dotrajane opreme ali nabava nove opreme, ki je potrebna za racionalnejše in produktivnejše poslovanje. Investicijska vlaganja v srednjeročnem obdobju znašajo 47.024 tisoč din.

— TOZD promet

V srednje ročnem programu predvidevamo investicijska vlaganja v rekonstrukcijo mehanične delavnice in nadomestitev dotrajanih prevoznih sredstev. Uvajanje novih dejavnosti pa bo potekalo skladno z razvojem in potrebami delovne organizacije. Predvidene naložbe TOZD Promet v srednjeročnem obdobju so 30.664 tisoč din.

— TOZD kontrola kvalitete

TOZD Kontrola kvalitete opravlja pomembne naloge za potrebe proizvodnih temeljnih organizacij kontrole kvalitete surovin, nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov.

Za nadaljnjo uspešno delo predvidevamo naložbe

v nadomestitev sedanjih in skih naprav in inventarja. Nabavo novih laboratorij. Najvišja tovrstna naložba je nadomestitev sedanjega rendgenskega kvantometra z novim, kar je predvideno za leto 1980. V TOZD kontrola kvalitete predvidevamo tudi izgradnjo novega laboratorija v letih 1980 in 1981. Investicijska vlaganja v srednjeročnem obdobju znašajo 21.324 tisoč din, predračunska vrednost predvidenih naložb pa je 31.724 tisoč din.

— DSSS

Skladno z razvojem temeljnih organizacij mora potekati tudi razvoj dejavnosti v skupnih službah, saj bo uresničitev v srednjeročnem programu začrtanih nalog zahtevala od zaposlenih v delovni skupnosti maksimalne napore.

Z višjo stopnjo predelave in uvajanjem novih — finalnih proizvodov bo potrebno močno razviti službo raziskave tržišča. Na področju nabave pa si bomo morali v bodoče v skladu z Zakonom o združenem delu in v dohodkovni povezanosti dolgoročno zagotoviti potrebe surovin za obstoječo in povečano proizvodnjo.

Razvoj delovne organizacije in predvidena visoka investicijska vlaganja postavljajo pred novo organizirano finančno službo nove naloge na področju priskrbe in gospodarjenja s sredstvi. Potrebno bo zagotoviti optimalne virov finansiranja načrtovanega programa, ki bodo omogočali tekočo in dolgoročno likvidnost in rentabilnost ložb ter poslovanja nas-

ploh. Računovodstvo pa se bo moralo prilagoditi novi organizaciji in nenehnemu organiziranosti temeljnih izpopolnjevanju informacij o poslovanju.

Ena glavnih nalog delovne analizo in organizacijo in ne skupnosti je izboljšanje in ureditev informacijskega sistema. Z reorganizacijo sektorja za plan, s priključitvijo elektronsko računskega centra bo izpolnjen osnovni pogoj za izboljšanje informacijskega sistema v naši delovni organizaciji. Predvidevamo pa tudi ustanovitev posebne službe za razvoj samoupravljanja in informiranja.

Močan vpliv za uspešno realizacijo zastavljenih ciljev ima kadrovska politika. Z izboljšanjem, pravičnim motiviranjem in delitvijo OD, vlaganji v družbeni standard, zanimivim in kreativnim delom si bomo morali zagotoviti kadre, ki so potrebni za izvajanje investicijskih programov.

Realizacija v srednjeročnem programu začrtanih projektov postavlja pred investicijski sektor najzahtevnejše naloge, ki jih bo mogoče rešiti le z največjim prizadevanjem vseh delavcev. Za izvedbo tako zahtevnega investicijskega programa pa bo potrebno v investicijskem sektorju povečati število strokovnih delavcev in pritegniti k delu tudi zunanje sodelavce.

Za finansiranje posameznih projektov so izdelane podrobne finančne konstrukcije, ki bodo uresničljive, če bodo investicije pričete v tem planskem obdobju. Brez dvoma bo

JUBILANTI, ki praznujejo 30 let dela v TGA

Franc Klajderič

Kristina Muršec

Anton Kokol

Srednjeročni plan razvoja TOZD, DSSS in DO za obdobje 1976 - 1980

(Nadaljevanje s 7. strani)

PREGLED STRUKTURE VIROV FINANSIRANJA PO TOZD

Zap. št.	TOZD	Predrač. vrednost	Struktura finans.		Ostane		Vlaganja od 1976-1980
			last. TOZD ali drugih TOZD v DO	sred. kred. sr dom inoz. kr.	last. tuji		
1.	Tovarna glin	128.733	89.978	38.755	70	30	123.733
2.	Proizvod alum.	1.778.643	641.223	1.137.420	36	64	1.524.664
3.	Predeleva al.	425.640	213.532	212.108	50	50	390.963
4.	Vzdrževanje	47.024	47.024	—	100	—	47.024
5.	Promet	30.664	30.664	—	100	—	30.664
6.	Kontrola kval.	31.724	31.724	—	100	—	21.324
7.	DSSS	10.244	10.244	—	100	—	10.244
Skupaj		2.452.672	1.064.389	1.388.283	43	57	2.148.616

Plan proizvodnje in storitev, plan prodaje, plan potrebnih surovin in energije in plan celotnega prihodka je izdelan na osnovi cen iz leta 1977. Značilnosti dinamike razvoja so v tem, da je predvidena stopnja rasti v prvih letih nižja, v letu 1979 in predvsem v letu 1980 pa bodo na hitrejšo rast vplivali prvi rezultati realiziranih naložb. Skladno s takšnim razvojem se giblje tudi zaposlenost, produktivnost in s tem uspešnost gospodarjenja te-

meljnih organizacij. Predvidena povprečna stopnja rasti družbenega proizvoda v planskem obdobju je 10% in zaposlenosti 4,8%. S tem srednjeročnim planom se temeljne organizacije in delovna skupnost skupnih služb, združene v DO TGA obvezujemo, da bomo z združevanjem dela in sredstev zagotovili optimalne proizvodne in poslovne rezultate, racionalno vlaganje družbenih sredstev in optimalno razvojno politiko. Ta plan, ki je instrument

materialne in gospodarske politike ter akcije za izboljšanje družbenoekonomskih odnosov, usmerja, spodbuja, obvezuje in sankcionira, zato se bodo delavci dogovorili, da ga bomo tudi dosledno izvajali.

Gradivo pripravila: Erika Feguš, dipl. oec.

V. d. direktor sektorja za plan, analizo in organizacijo Ilec Anton, dipl. oec.

Srdan Mohorič: PRIJATELJSTVO

Alojz MAROH, Franc JAZBEC, Martin MEZNARIČ, Jožef FRANK, Mirjan VEDLIN, Nikolaj ORENBURG, Janez VIDOVIČ, in Stanko PREDIKAKA na somoupravne organe TOZD tovarna aluminija z zahtevo, da jim TOZD plača iz opravljenega dela izvirajoče zneske iz povečanih naporov zaradi po-

velo mogoče izplačati, ker so to delo opravljali v svojem rednem delovnem času. Njihov obračun je bil v skladu s splošnimi akti podjetja, ki se nanašajo na obračun osebnih dohodkov, zaradi tega je sodišče njihov zahtevke zavrnilo.

Delavci so se zoper prvostopno odločbo sodišča združenega dela pritožili na Sodišče združenega dela SR Slovenije, ki je njihovo pritožbo zavrnilo. Pritožbeno sodišče se strinja z bistveno pravilnimi ugotovitvami sodišča prve stopnje tako glede dejanskega stanja, kot tudi v pravnem pogledu in še povdarja, da je res, da so predlagatelji s svojim delom v kritičnem času prispevali k povečanju dohodka temeljne organizacije, prispevali so zlasti s tem, ker so bolj izkoristili delovni čas. Predlagatelji so v prejšnjem letu bili namreč manj obremenjeni tako, da so opravili 5 ur učinkovitega dela v rednem delovnem času. Sodišče nadalje tudi ugotavlja, da pravilnik o ni dajal nobenih možnosti za izračunavanje osebnega dohodka v primeru, ko je bil tehnološki postopek tako organiziran, da je bil delovni čas bolj izkoriščen. Individualni delovni učinek posameznega delavca torej po navedenem pravilniku ni mogel biti posebej upoštevan, pač pa je bil upoštevan pri delitvi osebnih dohodkov celotne temeljne organizacije.

Sodišče združenega dela je odločilo v zadevi Cetl in ostali

V letu 1975 so se obrnili delavci TOZD tovarna aluminija Franc CETL, Sta-

ne JAKOMINI, Šerif PUŠKAR, Janez SARDINSEK, Jože UNUK, Andrej PU-

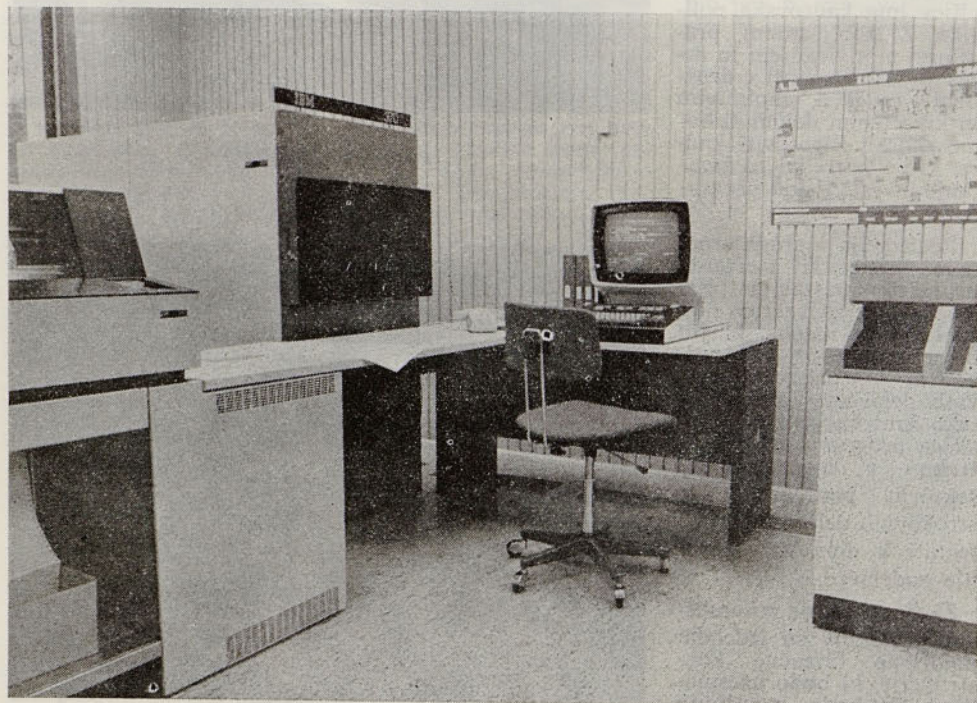
ŠAVER, Franc ŠTEFANČIČ, Franc KODRIČ, Stan-ko LENART, Ivan MAJČEN

„Aluminij“
je
tvoje
glasilo!

manjkanja števila delavcev ki so konkretno navedeni in so v višini od 9.600.— do 4.500.— din po posamezniku. Ker so zahtevki bili na vseh stopnjah v TOZD negativno rešeni, so se prizadeti obrnili na sodišče združenega dela, ki bi naj razsodilo o opravičenosti njihovih zahtevkov.

Sodišče združenega dela je v dokaznem postopku vpogledalo splošne in konkretne akte temelj. organizacije, zaslišalo prič in na podlagi izvedenih dokazov ugotovilo, da so za povečane napore zahtevali po 4 ure nadurnega dela dnevno, česar pa jim ni

Pravna služba

Računalnik UNIAL-a

Uresničevanje delegatskega sistema v SR Sloveniji

Po Ustavi SFRJ, ki je uveljavljena enoten delegatski sistem kot univerzalni sistem neposrednega odločanja samoupravno in politično organiziranih delovnih ljudi in občanov, tako znotraj temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti kot na vseh drugih ravneh odločanja o družbenih zadevah, imajo socialistične republike in pokrajine ter občine pravico, da same s svojo ustavo oziroma statutom v skladu z zakonom določijo način delegiranja delegatov v zborni občinskih oziroma republikanskih skupščin.

Uresničujoč to pravico, smo se v SR Sloveniji odločili ob sistemu stalnih delegacij, kar omogoča izmenično delegiranje delegatov na seje zborov združenega dela in krajevnih skupnosti občinskih oziroma zborov združenega dela in zborov občin republiške skupščine ter na seje skupščin SIS.

Načelo fleksibilnosti delegatov velja tako za delegiranje delegatov in delegacij na seje konferenc delegacij, ki se oblikujejo v primeru, da ima več temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti skupno delegatsko mesto v zboru skupščine, kot za delegiranje delegatov iz konferenc delegacij, ki se oblikujejo v primeru, da ima več temeljnih samoupravnih skupnosti, ki so sestavni del skupščinskega sistema. Delegacija, konference delegacij in skupine delegatov določajo delegate za vsako sejo zborov glede na vsebino dnevnih redov in glede na usposobljenost posameznih delegatov, da izražajo avtentične interese delovnih ljudi in občanov, ki so jih izvolili.

Fleksibilni mandat delegatov v SR Sloveniji ni bil uveden samo na podlagi razprav ob pripravah in sprejemu Ustave SR Slovenije, pač pa so o razlogih za in proti takšni ureditvi potekale poglobljene razprave že od leta 1969 dalje. Končna odločitev pa je bila sprejeta ne le na teoretičnih sporazumih, ampak tudi na podlagi analiziranja prakse zasedanja delegatov občin v Skupščini SR Slovenije (1971 — 1974), ki je glede delegiranja delegatov in njihovih razmerij do občinskih skupščin v precejšnji meri ustrezalo sedanjemu Zboru občin Skupščine SR Slovenije. Podobno oceno je mogoče dati za zasedanje delegatov krajevnih skupnosti v nekaterih občinskih skupščinah.

publike je ustavno načelo fleksibilnosti delegatov normativno izvedeno takole:

Delegiranje delegatov v Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine.

Delegacije temeljnih samoupravnih organizacij oziroma skupnosti delegirajo iz svojega sestavnega ali več delegatov v Zbor združenega dela oziroma v Zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine glede na vprašanja, ki se obravnavajo v zboru. Dve ali več delegacij, povezanih z delom in z drugimi skupnimi interesi, ki jim glede na merila ne pripada delegatsko mesto v Zboru združenega dela, se združujejo v konferenco delegacij zaradi delegiranja delegatov.

Delegiranje delegatov v Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije

1. Zbor združenega dela ene ali več občinskih skupščin sporazumno določijo izmed članov vseh delegacij, ki delegirajo delegate v te zbornice, skupine delegatov zaradi delegiranja delegatov v Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije. Skupina delegatov pošilja izmed sebe na vsako zasedanje Zbora združenega dela za vsako dodeljeno delegatsko mesto delegata elgde na to, kakšna vprašanja se bodo obravnavala na zasedanju tega zbora.

2. Vsaka občinska skupščina in skupščina skupnosti občin kot posebne družbenopolitične skupnosti pošilja na zasedanje zbora občin Skupščine SR Slove-

Tudi mi že pozdravljamo republiko.

Foto: Peter Gegič

nije enega delegata na način določen z občinskim statutom v skladu z zakonom.

Glede na ugotovljene pomanjkljivosti v delu skupin delegatov za Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije je poslovnik Skupščine dal posebno težo vlogi Zbora združenega dela občinske skupščine oziroma občinski skupščini v

zvezi z obravnavanjem zadev iz pristojnosti republiške skupščine. Zato v primerih, kadar občinske skupščine obravnavajo zadeve iz pristojnosti republiške skupščine, občinska skupščina neposredno pošlje delegata na sejo Zbora združenega dela in Zbora občin, glede na vprašanja, ki so na dnevnem redu, lahko pa določi tudi več delegatov, ki izmed sebe pošljejo delegata oziroma

delegata na sejo zborov.

Pomembnejši razlogi za uvedbo fleksibilnega mandata:

1. Med razlogi za uvedbo fleksibilnega mandata je bila na prvem mestu težnja, da bi se v delo in odločanje skupščin družbeno-političnih in samoupravnih interesnih skupnosti neposredno vključevalo več delovnih ljudi in občanov, pri čemer ostaja temeljna socialna struktura skupščin nespremenjena. S tem je dano tudi večje zagotovilo, da bi skupščine postale mesto dejanske integracije vseh izvirnih interesov delovnih ljudi in občanov, oziroma njihovih organizacij in skupnosti.

2. Fleksibilni mandat omogoča, da se znotraj delegacij, konferenc in skupin delegatov smotrno razporedijo obremenitve med njihovimi člani oziroma med njimi razporedi delo tako, da se posamezni člani lahko temeljiteje posvetijo vprašanjem, katera glede na svoje poklicno delo boljše poznajo ali se zanje bolj zanimajo. To hkrati omogoča delegacijam, konferencam delegacij, občinskim skupščinam kot konferencam delegacij ter skupinam delegatov, da pošiljajo v zbornice za obravnavo in sklepanje o posameznih točkah tiste delegate, ki so najbolje kvalificirani prenašati avtentična stališča in jih usklajevati.

3. Uvedba fleksibilnega mandata ima tudi prednost, da spodbuja delegacije, konference delegacij in skupine delegatov k neprekinjenim aktivnostim, ker se morajo sestajati ne le zaradi proučitve gradiv in oblikovanja temeljnih stališč, temveč tudi zato, da določajo delegata, ki bo najbolje obrazložil njihova stališča v zboru skupščine. Torej je manj možnosti, da bi se člani delegacije in delegati pasivizirali ali da bi se delegacija spremenila v posvetovalno ali pomožno telo delegatov.

4. V sistemu fleksibilnega mandata so delegati v večji meri vezani za smernice in temeljna stališča in poostrena je njihova odgovornost in tudi povečana možnost sprotne zamenjave tistih delegatov, ki ne bi delovali v skladu s smernicami delovnih ljudi in občanov oziroma s temeljnimi stališči delegatov.

5. Zaradi bolj enakomerne obremenitve članov delegacij, konferenc delega-

Ob prazniku dneva republike čestita Ivan Elzner v imenu organizacije ZB Kidričevo ob sprejemu v pionirsko organizacijo. Foto: Peter Gegič

Na nivoju občin in re-

(Nadaljevanje na 10. str.)

Uresničevanje delegatskega sistema v SR Sloveniji

(Nadaljevanje z 9. str.)

cij in skupin delegatov se zmanjšuje možnost odsotnosti večjega števila delegatov na sejah zborov skupščin. To pa je povezano tudi z uvedbo strožje večine za sprejem zakonov, ki so sprejeti, če jezanje glasovala večina delegatov v zboru.

6. Hkrati pa predstavlja fleksibilni mandat tudi določeno razbremenitev delegatov, ker ni potreb, da bi se vsi člani delegacij, konferenc delegacij in skupin delegatov enako intenzivno poglobili v proučevanje še vedno obsežnih gradiv. To dolžnost prevzema prvenstveno delegat, ki je občasno delegiran na seje zborov.

Skupščina SR Slovenije je v preteklem obdobju dvakrat analizirala uresničevanje delegatskega sistema in ob tem posvetila pozornost tudi uresničevanju fleksibilnega mandata. Analize kažejo, da se takšna vloga fleksibilnega mandata ustrezno uresničuje v delegacijah, konferencah delegacij in v skupinah delegatov in v njihovih skupščinah. Aktivnost delegatov v zborih je v primerjavi s prejšnjim skupščinskim sistemom večja. Slabša pa je aktivnost delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, kjer se zaradi preobremenjenosti splošnih delegacij fleksibilni mandat dosledno ne uresničuje. To je predvsem posledica neusklajenega dela in programiranja samoupravnih interesnih skupnosti.

Dosedanje izkušnje so pokazale, da je fleksibilni mandat delegatov sestavni del vsega delegatskega sistema in tako tudi sredstvo delovnih ljudi in občanov, da bi postali popolnejši nosilci političnega odločanja. V tej zvezi pa je treba opozoriti, da se lahko fleksibilni mandat izvaja v polni svoji vsebini le ob ustreznih z ustavo določeni aktivnosti delegacij, konferenc delegacij in skupin delegatov, še posebej pa v primerih, če nastopa občinska skupščina kot konferenca delegacij za zbere republiške skupščine.

Zadnje analize o aktivnosti temeljnih delegacij in konferenc delegacij so opozorile, da ta še ni povsod zadovoljiva. Prav tako še ni ustrezno izvedeni odnos med njimi, zlasti pa ni zagotovljen reden pretok informacij in stališč. Zato lahko ugotovimo, da zlasti konference delegacij, v katerih naj se usklajujejo stališča več delegacij in

določi delegat za sejo Zbora združenega dela oziroma za sejo Zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine, v vseh sredinah še ne opravljajo ustrezno svoje funkcije. V primerih namreč, ko na sejah konferenc delegacij niso prisotna stališča vseh ali vsaj večine delegacij, ali v primerih, ko posamezni delegati prenašajo le stališča svojih organizacij ali celo samo lastna stališča, konference in s tem tudi na sejo zborov skupščine delegiran delegat, ne more ustrezno opravljati svoje naloge. Vzroki za to so: v ponekod še prešibki razvisti samoupravnih odnosov in celotne samoupravne organiziranosti, ki otežkočajo povezovanje delegacij z delegatsko bazo,

kratki roki za gradiva ter praksa vključevanja v zadeve šele v zaključni fazi. K oviram bi lahko prištel tudi dejstvo, da se delegati večkrat ne znajo ustrezno organizirati na sejah v branjenju lastnih stališč.

Na splošno pa lahko ugotovimo, da se pozitivne strani uveljavljanja zamenljivega delegata izkazujejo v polnoštevilni udeležbi na sejah zborov skupščin kot tudi na zborih Skupščine SRS; potrjuje ga pozitiven odnos delegatov do vprašanj, ki se obravnavajo na sejah, izkazujejo ga aktivnejše in tehtnejše razprave in ne nazadnje obilica delegatskih vprašanj, ki vnašajo novo vsebino v delo občin-

skih in republiške skupščine.

Vseh članov skupin delegatov za zbor združenega dela republiške skupščine je ca. 2000 in čeprav imajo skupine svoje seje pred vsako sejo zborov in razpravljajo o predloženem gradivu, menimo, da to za uspešno premagovanje in usklajevanje različnih interesov v združenem delu ne zadošča, da bi bile sprejete najboljše rešitve. Zavedamo se namreč, da se tudi delegat v zboru s fleksibilnim mandatom ob prepletajočih in nasprotnih si interesih večkrat znajde v dvojni vlogi, enkrat kot nosilec posebnih interesov okolja, iz katerega izhaja in drugič zlasti v zboru kot dejavnik,

ki mora sodelovati o takem družbenem interesu, ki bo v danih razmerah najbolj v prid najširšemu krogu delovnih ljudi in občanov. Premagovanje objektivnih protislovij v družbi prek delegatskega sistema je ena izmed najtežjih nalog, ki jo je moč uspešno opraviti le na podlagi preobrazbe vsebine samega odločanja. Odločitve morajo biti rezultat usklajevanja različnih interesov in to ne šele na sejah zborov družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti, ko se sprejemajo dokončne rešitve. Stremi se za tem, da bi se dosegla čimvišja stopnja uskladitve interesov že prej, na podlagi različnih oblik sodelovanja delegacije, konferenc delegacij in skupin delegatov, zlasti v okviru občinskih skupščin.

Na prireditvi v počastitev tovarniškega praznika so sodelovali tudi člani folklorne skupine »Vinko Korže« iz Cirkovec. Foto: K. Zorec

Tudi tamburaši iz Apač so poskrbeli za prijetno praznovanje tovarniškega praznika in dneva republike. Foto K. Zorec

Pogoj za ustrezno opredeljevanje delegatov v zboru je povezovanje številnih interesov različnih organizacij in skupin občanov in tudi stopnje uskladitve teh interesov. Vse to pa bo dalo delegatom v zborih tudi osnovo in tako razvejano, da bodo vanje prenašali zahteve po hitrem reševanju tekočih problemov družbene prakse.

Funkcija delegata v zboru je zelo zahtevna in odgovorna, povečuje pa jo še njegova samostojnost pri opredeljevanju in glasovanju za končne rešitve pri sprejemanju aktov. V tej zvezi se je v praksi že potrdila teza, da bi en sam delegat v zboru, to je stalni delegat, ki je zaposlen delavec, ne zmožal ustrezno opravljati svoje funkcije za vse obravnavane zadeve v zborih.

Temeljni ugovor zoper uvedbo fleksibilnega mandata se je kazal v opozorilih, da bi ta lahko povzročil prekinitve v delu skupščin in da ne bi mogle uspešno izvajati svoje ustavne naloge, spremljanja, izvajanja politike in aktov. Neizkušenost in stalno menjavanje delegatov naj bi povzročilo tudi povečan vpliv izvršilnih svetov in upravnih organov, s čimer se bo tako zmanjšala politična kontrola nad njihovim delom. Povsod tam, kjer je aktivnost delegacij, konferenc delegacij in skupin delegatov ustrezna, se je po njihovih predlogih, priporočilih in stališčih, ki so jih posredovalo pokazalo, da so lahko nosilci kontinuitete v delovanju skupin le delovni ljudje in občani v temeljnih samoupravnih organizacijah in skup-

(Nadaljevanje na 11. str.)

Uresničevanje delegatskega sistema v SR Sloveniji

(Nadaljevanje z 10. str.)

nostih in njihove delegacije. Hkrati pa so posamezni primeri pokazali, da prihajajo na seje zborov delegati, ki so z obravnavo problematiko bližje poklicno oziroma strokovno seznanjeni, oziroma, da jo poznajo skoraj tako kot npr. upravni organi. Bili so primeri enakopravnih strokovnih dialogov med njimi o zapletenih vprašanjih, ali primeri, da je bil ob razčiščevanju odprtih vprašanj odložen potreben odgovor oziroma pojasnilo upravnega organa. Dialektična konfrontacija različnih stališč na takem nivoju bo, po naši oceni, vplivala k sprejemanju boljših rešitev, hkrati pa imela pozitiven vpliv tudi na večanje kakovosti dela izvršnih in upravnih organov. Glede na obsežno zakonodajno dejavnost, ki je potrebna v zvezi z usklajevanjem zakonov z ustavo, zbori republiške skupščine in njihova telesa še niso začela posvečati širše pozornosti svoji ustavni nalogi spremljanja izvajanja politike in zakonov. Za izvajanje te funkcije zborov skupščine in teles je potrebno, da iniciative in opozorila prihajajo iz baze, to je iz tistega mesta, kjer se politika in akti neposredno izvajajo. Na tem področju prihajajo sedaj interesi delegatov do izraza, predvsem prek delegatskih vprašanj, ki nakazujejo tudi predloge, da bi se rešili določeni problemi družbene prakse, ki so posledica neustreznega izvajanja politike in aktov, ali pa same njihove neustreznosti, npr. zaradi spremenjenih ekonomskih razmer. Premalo pa je še njihovih konkretnih pobud in predlogov za rešitev takih vprašanj.

Da bi se povečala aktivnost delegacij, konferenc delegacij in tudi skupin delegatov ter njihovo medsebojno sodelovanje, ki bi tudi pozitivno vplivalo na utrjevanje fleksibilnega mandata, so predvidene rešitve, da bi bile v dnevne rede zborov republiške skupščine vključene točke s področja zaokroženih družbenih dejavnosti oziroma zaokrožene problematike, da bi občinske skupščine o pomembnejših zadevah iz pristojnosti republiške skupščine pogosteje nastopale kot konference delegacij in da bi skupine delegatov še bolj izkoriščale možnost, da bi za eno ali več delegatskih mest pošiljale na seje zborov po več delegatov, ki so za posamezne točke najbolj kvalificirani.

Poleg tega se sedaj pro-

učuje, kako bi se skupine delegatov bolj vključile v funkcioniranje vsega delegatskega sistema kot tudi ustreznost delegatskih o-

kolišev.

Pomemben element uresničevanja delegatskega sistema je tudi povratna in-

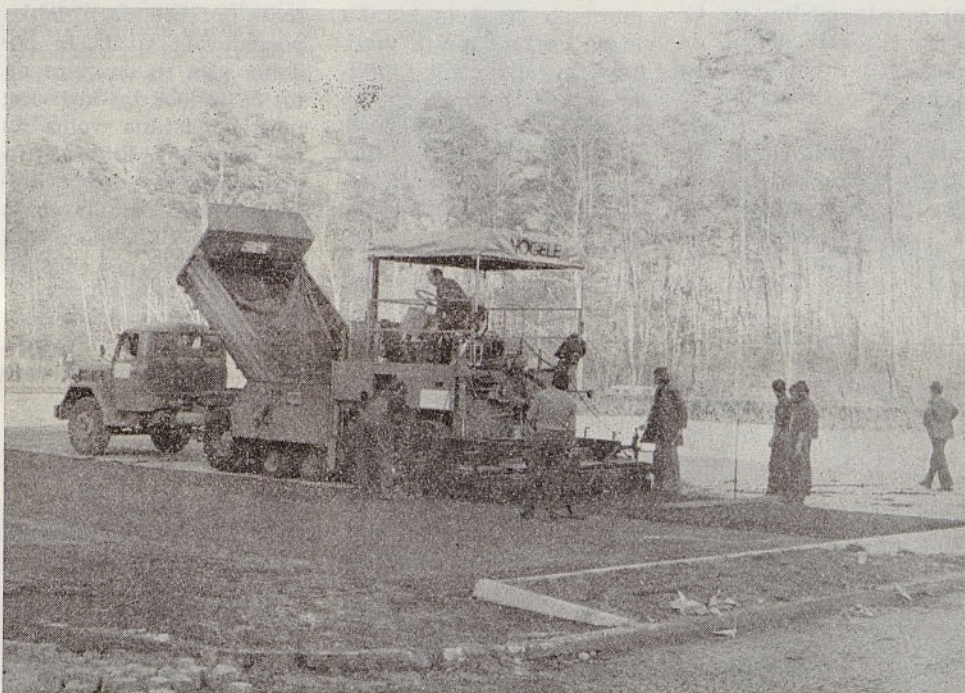
formacija delegatov, ki so se udeležili določene seje zбора. Ugotavljamo, da so skupine delegatov še vedno pre malo informirane o

delu zborov. V praksi dajejo delegati le informacije o tem, kaj je bilo sprejeto, oziroma, kaj ni bilo sprejeto, ni pa še informacij o razlagi za takšno ali drugačno rešitev. To je pomembno vprašanje predvsem zato, ker smo mnenja, da vsebinska pomanjkljivost takih informacij lahko zmanjšuje aktivnost delegatov, ali pa vpliva na sprejemanje neusklajenih stališč.

Udeležba delegatov na sejah zborov združenega dela in zborov občin republiške skupščine je skoraj vedno st odstotna in v praksi tudi ni nobenih problemov v zvezi z verifikacijo njihovih pooblastil. Delegat se izkaže v zboru s pooblastilom, ki mu ga izda občinska skupščina oziroma več občinskih skupščin. Na začetku vsake seje izvolita zborov komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki pregledata pooblastila delegatov in sestavita poročilo za zbor. Nato zbor na predlog komisije verificira pooblastila delegatov tako, da glasuje o njenem poročilu. Komisija tudi obvesti zbor, če je bilo za eno delegatsko mesto določenih več delegatov in kateri delegat je pooblaščen za posamezne točke dnevnega reda. Komisija opravlja svoje delo do izvolitve nove komisije na naslednji seji zborov; je pa s poslovnikom rešeno tudi vprašanje konstitutivnosti dela zborov za primere, če bi bilo treba sklicati sejo zborov v tako kratkem roku, da se skupine delegatov oziroma občinske skupščine ne bi mogle sestati. Za delovna telesa skupščine in zborov ni bilo uporabljeno načelo fleksibilnosti delegatov, pač pa se je bistveno spremenila njihova vloga. Potrebno je, da so tudi ona obrnjena k vsem delegatskim strukturam in je zato njihova prvenstvena naloga, da ugotavljajo in obravnavajo pobude in predloge, ki jih delovni ljudje in občani v temeljnih samoupravnih delovnih organizacijah in skupnostih, ugotavljajo in obravnavajo stališča delegacij, konferenc delegacij in skupin delegatov ter obravnavajo akte skupščine, pri čemer zlasti skrbijo, kako je predlagatelj upoštevan v zborih izražena stališča k obravnavanim aktom oziroma rešitvam.

Viktor Markovič, org.

Naš novi parkirni prostor

Civilna zaščita ima pomembno vlogo

Zakon o ljudski obrambi in civilni zaščiti, ki je pričel veljati že leta 1972, je me drugim tudi za vse delovne organizacije prinesel obvezo, da formirajo enote civilne zaščite. Seveda pa ni bilo takrat opredeljeno v kakšnem obsegu se morajo formirati in s kakšnimi sredstvi, vendar pa je vse te nejasnosti v letu 1976 prinesel novi zakon o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti s čimer so dotlej nejasni odloki dobili tudi svojo dokončno obliko, saj je v istem povsem točno opredeljeno in določeno, katere enote mora imenovati delovna organizacija (tudi KS), s kolikim številom ljudi v enotah ter s kakšnimi sredstvi je dolžna razpolagati prav delovna organizacija, razumljivo na število zaposlenih delavcev ter na dejavnost posamezne delovne organizacije.

Da sem se odločil za ta sestavek je vzrok predvsem v tem, ker sem v delovnih sredinah v TOZD slišal mnogo nejasnih vprašanj kaj sploh pomeni civilna zaščita oz. tudi družbena samozaščita v naši tovarni. Vsekakor se bomo v našem glasilu morali večkrat oglasiti prav po tem izredno pomembnem in aktualnem vprašanju, zato danes v tem sestavku predvsem o tem, kaj pomeni civilna zaščita ali bolje rečeno o organizaciji civilne zaščite v naši delovni organizaciji.

Če želimo iti po vrsti potem moramo najprej opredeliti oz. se seznaniti s tem, kake specialne enote civilne zaščite imamo v naši DO. Vsekakor je to požarno varnostna enota, radiološko biološko kemična enota za dekontaminacijo — to je čiščenje terena, sredstev in ljudi od RBK dejstev. Sledita še enota reda ter razumljivo zdravstveno sanitetna enota. To pa so lahko videli vsi tisti, ki so sodelovali ali pa prisostvovali veliki vaji enot CZ v TGA, ki je bila meseca oktobra 1977 pred našim upravnim slopjem.

Ko sem že omenil, da nekateri še vedno ne ločijo določenih nalog in obveznosti je nujno, da o tem spregovorim kaj več. Povsem zagrešeno je namreč mišljenje nekaterih pripadnikov CZ, ki menijo da s tem, ko so razporejeni v

enotah CZ v TGA nimajo več nobenih obveznosti do ostalih zadev, kot so to elementarne, težke prometne in ostale nesreče kot so povodnji, požari in ostalo.

Če torej nekateri pripadniki CZ menijo, da jim je edina dolžnost v tem, da se le ob pozivu javijo na zbornem mestu, so povsem v zmoti in se resnično ne zavedajo svoje prave in odgovorne naloge. Tukaj seveda mislim na to, da so kot taki dolžni, da takoj ob potrebi sodelujejo pri reševanju ljudi in premoženja, če je to seveda potrebno. Da je temu res tako nam najbolj zgovorno kaže primer težke nesreče na zagrebški postaji pred leti, težki letalski nesreči dveh letal

Po alarmu. Foto: Mohorič

sotne v vojnem času, vendar pa se le vsak član CZ mora ob vsakem koraku in na vsakem mestu vesti, kot pravi član civilne zaščite, ki je pripravljen na akcijo ob vsakem času. Če torej govorimo o vlogi enot civilne zaščite v delovni organizaciji, pa moramo istočasno tudi vedeti, da se vsa dejavnost

no služiti kot prehod do gasilskih aparatov za gašenje požarov, da bi lahko posredovala vozila in podobno. Da se ne ozira na to, če leži okrog in okrog mastna čistilna volna in ne vem kaj še vse? To odstraniti je seveda dolžnost tudi ostalih, toda prav član CZ mora biti v tem primeru tisti nosilec akcije, ki daje primer kako je treba delati kot član enote CZ tudi takrat, kadar nima poziva za vajo in podobno.

pride do nepotrebnih požarov, mora član enote reda za le-tega skrbeti tudi v okolju kjer dela, seveda na primeren način. Osebe sanitete se mora nenehno izobraževati in izpopolnjevati, saj se vsak dan pojavi nekaj novega v tej smeri — ali skratka vsi smo dolžni, da kot pripadniki civilne zaščite še posebno poskrbimo za pravilno stanje v svoji TOZD ali DS SS kot tudi v celoti kot OZD TGA.

Prva pomoč. Foto: Mohorič

nad Vrbovcem, da pa ne govorimo o vsakodnevni pomoči teh enot (ali posameznikov) v mnogih prometnih nesrečah na naših cestah in podobno, kar lahko mnogokrat prečitamo v našem dnevnem časopisu.

Res je, da ima civilna zaščita pomembno vlogo v našem obrambnem sistemu in, da so razumljivo te enote tudi najbolj pri-

avomatično prenaša tudi na druga področja v slučaju potreb v mirnem času. Če je še to premalo razumljivo pa bom skušal navesti vsaj en tak primer, ki bo morda bolj razumljiv vsem.

Kakšen je namreč član recimo požarno varnostne enote, ki v svojem obratu v katerem dela večkrat na dan gre mimo zatrtih prehodov, ki bi morali nuj-

Kar se tiče same pripravljenosti članov enot civilne zaščite v TGA smo lahko že videli ob vaji, ki je za nami, pred nami pa seveda stojijo nove naloge, saj bodo podobne vaje tudi v vseh TOZD v katerih bodo sodelovale vse omenjene enote CZ. Prav vsi člani omenjenih enot, ki sem jih navedel v samem začetku sestavka (morda sem kako nehote izpustil, zato prosim, da me dopolnijo drugi), se tudi redno izobražujejo, saj so bili za pripadnike teh enot izvedeni večurni tečaji na katerih so pripadniki izpolnjevali svoje znanje, ki ga lahko s pridom izkoristijo tako v vojni, kot seveda tudi v miru. Žal pa samo izobraževanje v nekaj urah ni dovolj ter je sleherni član dolžan, da se izobražuje tudi individualno preko revije »NAŠA OBRAMBA« in ostalih publikacij v tej zvezi.

Ko mora oz. bi moral član enote za požarno varnost redno skrbeti, da ne

V zadnjem času se aktivnost v smeri civilne zaščite in družbene samozaščite vse bolj pojavlja v odborih za LO in DSZ v DSZ v TOZD, kar je povsem prav. Kar čudno pa se mi je zdelo v moji TOZD, ko mi je nekdo dejal, da naj čisti in pripravlja zaklonišča pač tisti, ki je za to zadolžen!

Ne vem koga je s tem mislil, takoj pa sem ugotovil, da je še daleč od tistega, kar nalaga nam vsem novi zakon o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti v delovni organizaciji in tudi v krajevnih skupnostih, za katere velja povsem enako, kot sem opisal za delovne organizacije. Zato pa naj velja ob koncu priporočilo, da se vsi vedno znova in ob vsakem času izobražujemo in, da obnavljamo svoje znanje, da istega dopolnjujemo in, da bomo s pridobljenim znanjem v tej smeri tudi kos vsem postavljenim nalogam, ki nam jih nalaga zakon o LO in DSZ!

Franc Meško

Obrambne priprave - odlično

V sredo, dne 23. novembra 1977 so obiskali med svojim obiskom v SR Sloveniji, slušatelji višjega tečaja ljudske obrambe iz Beograda med drugim tudi našo tovarno. Njihov glavni cilj je bil spoznati se z obrambnimi pripravami in načrti naše delovne organizacije. Predstavniki tovarne so jih vljudno sprejeli in jih med drugim tudi podrobneje seznanil o organiziranosti ljudske obrambe v TGA, o obrambnih načrtih ter ostalo kar jih je zanimalo.

Slušatelji so se podrobno zanimali tudi za potek takih priprav v KS Kidričevo, kar so jim prav tako podrobno obrazložili. Potem, ko so se podrobno seznanili o celotnem poteku priprav v okviru ljudske obrambe ter družbene samozaščite tako v TGA, kot tudi v okviru KS Kidričevo, so se predstavniki izredno pohvalno izrazili o tem kako dobro imajo organizirano to področje obrambnih priprav v TGA in KS ter seveda v celotni občini Ptuj.

Povdarili so, da smo na tem področju že ogromno napravili tudi pri nas, da nas pa to ne sme uspava-

ti in, da je treba s takim načinom dela iz področja ljudske obrambe nadaljevati tudi v prihodnje. Predstavnike so seznanili tudi o minulih vajah enot teritorialne obrambe in civilne zaščite, ki so bile tako v KS v naselju ter v TGA o čemer smo tudi mi obširno poročali.

Menili so, da je tak način izreden in tudi pravilen v smeri ugotovitve pripravljenosti priprav na splošni ljudski odpor, če bi to seveda bilo potrebno. Slušatelji višjega tečaja ljudske obrambe iz Beograda so prav gotovo med svojim obiskom v naši republici odnesli med drugim tudi izredne vtise iz naše delovne organizacije o čemer govori tudi izredno ustno priznanje predstavnikov tega tečaja našim udeležencem pogovora.

Vse to nas tako v TGA, kot tudi v KS obvezuje, da nadaljujemo s tem, kar smo pričeli v tej smeri. Tudi mi smo ugotovili po tem visokem obisku, da smo pravilno začrtali naš program v tej smeri in ga bomo tudi nadaljevali!

Franc Meško

Reševanje. Foto: Mohorič

Prenos poneserečenca iz ruševin v poljsko bolnišnico. Foto: Peter Gegič

Poklon beli odeji. Foto: Peter Gegič

Nova knjižna zbirka za vas: **MOSTOVI**

MOSTOVI so izbor sodobne književnosti manjših narodov, ki jih zaradi izrazito enostranske usmerjenosti h književnosti velikih narodov v preteklem nismo dovolj predstavljali. MOSTOVI razbijajo predstavo o tem, da se velika književnost konča s sklenjenim izborom iz angloameriške, francoske, nemške in ruske književnosti, saj se čustvo in misel, srce in razum enakovredno izražajo tudi v literaturah številnih drugih narodov — vseh celin in vseh ras.

Zbirka MOSTOVI predstavlja literarna dela — predvsem romane — velikih sodobnikov, ki so se v zadnjih desetih, dvajsetih letih uveljavila v posameznih deželah in zunaj nacionalnih meja, v svetu. Izjemoma bo segala tudi na začetek 20. stoletja, vendar le tedaj, ko bo šlo za monumentalna dela, ki jih po spoznanju določene nacionalne kulture ne moremo in ne smemo več pogrešati.

MOSTOVI 77 VAM NUDIJO NASLEDNJA DELA: EKSPLOZIJA V KATEDRALI, SMRT ARTEMIA CRUZA, BOŽJA PUŠČICA, ZEMLJA JE PREGREŠNA PESEM, MAVRICA IN ZADIMLJENE PODOBE (ta dela so iz kubanske, mehiške, nigerijske, finske, makedonske in madžarske književnosti).

Celotno zbirko ali posamezna dela lahko naročite na naslov:

POMURSKA ZALOŽBA
KOCLEVA 7
69000 MURSKA SOBOTA

Uvedba novega načina naročanja in obračuna malic s 1. januarjem 1978

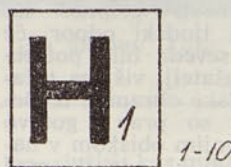
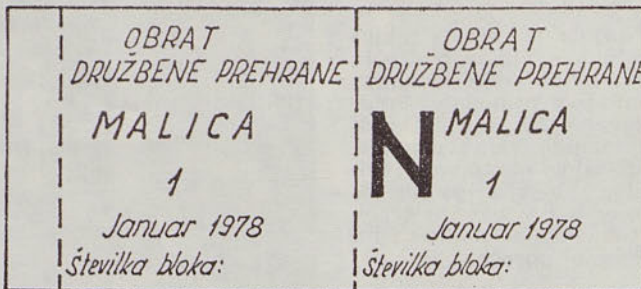
Dosedanji sistem naročanja in obračuna malic je zahteval nujno spremembo, saj je sistem okrog malice zapleten, da kljub neštetim evidencam in polne organiziranosti administratorov po TOZD, DSSS in zaposlenih o obratu družbene prehrane, evidenca ne prikaže zaželenih rezultatov.

Po sklepu sveta za življenska vprašanja delavcev, so se sestale strokovne službe, splošnega finančnega sektorja in ODP, pregledali dosednji sistem dela ter ob upoštevanju predlogov komisije in podanih pripomb, pripravile novi sistem organizacije tople malice v TGA.

Vendar je postopek za naročanje enak kot za toplo in hladno malico. Vsak delavec se sam prijavi za naslednji dan in vrne na koncu meseca bloke administratorici. Blok je kot vrednostni papir in služi kot plačilno sredstvo za dobljeno malico. Duplikat bloka se izdaje, le za polno ceno malice. Brez bloka delilka malice ne sme izdati, z blokom delilka upraviči delitev in je priloga k dnevnemu poročilu.

Kadar pride delavec na delo (z dopusta, iz bolnišnice), se lahko naroči na malico, isti dan, vendar le na hladno malico. Naroča se na delilnem mestu kjer se hrani najpozneje do 7.30 ure, da lahko delilka pravočasno naroči malico.

Na podlagi zbranih »N« blokov (naročil) naroča delilka število malic po že ustaljenem obrazcu pri ODP za naslednji dan. Na istem obrazcu vpiše število prejetih malic po do-

bavnici in število oddanih blokov za isti dan.

II. OBRAČUN MALIC:

Obračun blokov so TOZD urejale doslej vsaka na svoj način. Zaradi

enotnega načina obračunavanja v okviru TGA predpisujemo obrazec števil. 2, ki je priložen.

Za vodenje evidence prejetih in izdanih blokov, v nadaljnjem besedilu obračuna blokov, zadožji TOZD

določeno osebo, katere ime sporoči finančno računskemu sektorju in ODP. Zaradi lažje kontrole in usklajevanja predlagamo centralno evidenco v okviru TOZD.

Ze uvodoma smo navedli, da odpade dnevno naročanje malice po administratoricah. Začetna in končna evidenca pa še ostane naprej.

V bodoče velja naslednji princip:

- odgovorna oseba za evidenco dvigne bloke v ODP z naročilnico, za kar jamči s svojim podpisom,
- bloke razdeli delavcem;
- na koncu meseca delavci vrnejo neuporabljene bloke in administratorica naredi obračun malice, ter neuporabljene bloke pošlje v ODP.

Delavcem, ki neuporabljenih blokov (proste dni, Rd, BO ID itd.) niso vrnilli se zaračuna dejanska cena malice.

Za nadurno delo, praktikante, vajece, goste itd. je potrebno izstaviti delilki posebno naročilnico podpisano od pooblaščenega osebe.

Na izpis mesečnega fonda ur za ERC mora administratorica vpisati za vsakega zaposlenega delavca število uporabljenih blokov, všteti malice za nadurno delo. Število neuporabljenih blokov, ki jih delavec ni vrnil pa se mu zaračunajo po dejanski ceni malice (brez regresa). To napiše na izpis mesečnega fonda ur tako:

15 + 16 na levi strani kjer se je tudi do sedaj pisalo število malic. Številka 15 pomeni, da je bil 15 dni na delu in je upravičen do regresa. Številka 16 pomeni, da toliko blokov ni vrnil in se mu obračuna malica po dejanski ceni.

Število obračunanih in vrnjenih blokov oz. obračunanih po dejanski ceni se mora ujemanjati s številom izdanih blokov. Vsak delavec dobi vsak mesec 31 blokov.

Nov sistem naročanja in obračun malic velja od 1. januarja 1978 dalje.

„ALUMINIJ“ JE TRIBUNA DELAVCEV!

I. NAROČANJE MALIC:

Pri naročanju malic smo upoštevali želje večina članov kolektiva, da se delavec lahko odloči med mesecem oz. vsak dan za različno vrsto hrane, ki je po jedilnem listu vnaprej predvidena.

Po starem sistemu so naročale malice administratorice, z novim sistemom pa prepuščamo naročilo delavcem samim. Vsak delavec dobi za malico blok, ki je vsredini perforiran (glej priložen obrazec št. 1). Tak blok žigosa na obe polovici s črkami (T) topla ali (H) hladna, kar pomeni vrsto hrane, za katero se odloči, da jo bo jedel naslednji dan. Prvo polovico bloka (označba »N« — naročen) odda, z drugo polovico pa naslednji dan dokaže kakšno vrsto in na katerem delilnem mestu je malico naročil. Na vsakem delilnem mestu bo štampiljka z oznabami (T), (H) in številnim delilnega mesta.

Dietna malica se naroča mesečno, kot do sedaj.

»Kako te težko pričakujemo...« Foto Peter Gegić

Ivo Krnjič

Dan človekovih pravic

Desetega decembra 1948. leta je generalna skupščina Združenih narodov sprejela in razglasila splošno deklaracijo o človekovih pravicah.

Po tem zgodovinskem dejanju je naročila skupščina OZN vsem državam, članicam, da priobčujejo besedilo deklaracije in da storijo vse, da se le ta širi, izobeša, čita in pojasnjuje. To predvsem v šolah in v drugih vzgojnih zavodih vseh držav in ozemljih ne glede na politično ureditev. Ta splošna deklaracija o človekovih pravicah mora biti skupen ideal, ki ga naj dosežejo vsa ljudstva, da bodo imeli vsi posamezniki in organi družbe določbe te deklaracije in da bodo storili vse za spoštovanje teh pravic in svobod. V deklaraciji je posebej poudarjeno, da se rodijo vsi ljudje prosti in da imajo enako dostojanstvo in pravice.

Vsak ima pravico do življenja v prostosti. Nihče ne sme biti zaslužjen ali v tlačanski odvisnosti. Vsi ljudje so enaki pred zakonom in vsi imajo pravico enakega varstva pred slehernim dejanjem, ki bi kršilo to deklaracijo. Vsak ima pravico do svobode mišljenja, vesti in vere, do svobode misli in besede. Vsak ima kot član družbe pravico do socialne varnosti. Vsak ima pravico do dela, do proste izbire zaposlitve, do pravičnih in zadovoljivih delovnih pogojev in do varstva pred nezaposlenostjo. Ljudem je potrebno zagotoviti take življenjske pogoje, ki zagotavljajo zdravje in blagostanje, posebej še hrano, obleko, stanovanje, zdravstveno in socialno varstvo. Posebno pozornost je potrebno posvetiti materam in otrokom. Vsak ima pravico do izobrazbe. Osnovni pouk mora biti obvezan in brezplačen. Splošno mora biti dosegljiva srednja in visoka izobrazba.

Seznani smo vas z nekaterimi temeljnimi določbami deklaracije o človekovih pravicah. Od sprejetja deklaracije je minilo že 29 let, toda mnoge od omenjenih določb v svetu še ni uresničenih. V Južnoafriški republiki ne priznava belo prebivalstvo črnemu najosnovnejših človeških pravic.

To politiko bele manjšine proti večinskemu prebivalstvu imenujemo apartheid. Ameriški črnici in Indijanci živijo v rezervatih, ki so jim dodeljeni.

Te površine predstavljajo manj kot 13 odstotkov državnega ozemlja. Črnici morajo potovati v posebnih vlakih in avtobusih. Obiskujejo posebne šole, cerkve, restavracije, kinodvorane, plaže... Po parkih morajo sedeti na ločenih klopih od belcev, uporabljajo ločene telefonske govornice in so pokopani na pokopališčih za črnce.

Na mnogih delovnih mestih se črncem ne more zaposliti. Na voljo so mu slabo plačana fizična dela.

Najzaslužnejši za delovanje pionirske hranilnice na osnovni šoli »Boris Kidrič« Kidričevo. Foto: K. Zorec

Otepanje snega z okrasnih grmičkov. Foto: Peter Gegič

Za isto delo dobi črncem tri do pet krat manjšo plačo od belca.

Črnici nimajo skoraj nobenih političnih pravic. Črnske voditeljice belci za-

pirajo, jih mučijo in mnoge tudi obsodijo na smrt, delovanje črnskih političnih organizacij pa je prepovedano.

Belci skušajo preprečiti skoraj vsako druženje črncev, ne dovoljujejo jim stavk in demonstracij. 21. marca 1961. leta so streljali policisti v enem izmed ameriških mest v množico črncev. Ubili so jih 69 in 200 ranili. V spomin na ta dogodek, ki pa ni edini, je generalna skupščina OZN proglasila 1966. leta 21. marec za mednarodni dan za odpravo rasne diskriminacije. Leta 1972 pa se generalna skupščina OZN odločila za desetletje borbe proti rasizmu in rasni diskriminaciji.

V Čilu so vrgle nazadnjaške sile s podporo tujine, zakonito vlado predsednika Allendeja. V Čilu tepta danes peščica plačancev pravice lastnega naroda. Palestinski narod so Izraelci ob ustanovitvi svoje države, ki sega v veliki meri tudi na palestinsko ozemlje, izgnali iz domovine. Še danes ta narod nima lastnega ozemlja, živi pa v taboriščih in je stalna žrtev spopadov med Izraelom in arabskimi državami.

Tudi v naši neposredni bližini lahko zasledimo kršitve deklaracije o človekovih pravicah. Še 22 let po sprejetju državne pogodbe, Avstrija še ni izpolnila njenih določb, ki se nanašajo na pravice slovenske in hrvaške manjšine. Bolgari ne priznavajo Makedoncev za narod. Po drugi svetovni vojni je bilo v Bolgariji milijon 800 tisoč Makedoncev. Med predlanskim popisom prebivalstva pa so ugotovili, da v Bolgariji ne živi niti en Makedonec. Bolgarija prav tako ne priznava pravic turški narodnosti.

Navedli smo nekatere primere, ki kažejo, da nikakor ne moremo biti zadovoljni s položajem v svetu. Jugoslavija in večina drugih dežel, predvsem pa napreden ljudske množice, se neprestano borijo, da bi se določbe deklaracije o človeških pravicah upoštevalo brez izjeme. Žal so še vedno na svetu sile, ki odločbe te deklaracije, zaradi lastnih interesov, ne upoštevajo.

Tako nas je presenetil dolgo pričakovani sneg. Foto: Peter Gegič

Klub OZN

Osnovna šola »Borisa Kidriča« Kidričevo

Uspešno opravljene naloge v Krajevni skupnosti Kidričevo

O opravljenih nalogah, ki so bile uspešno in zadovoljivo izvedene v letu 1977 s pomočjo vseh dejavnikov v KS, a posebno še s krajevnimi odbori v naših naseljih želimo seznaniti delovni kolektiv TGA in preko njega tudi ostale delovne ljudi in občane naše krajevne skupnosti in občane o uspešno opravljenih nalogah. Zdi se nam prav, da je potrebno in prav, da so delovni ljudje našega največjega delovnega kolektiva v krajevni skupnosti in lahko rečemo tudi v naši občini, bolj podrobno seznanjeni z delom naše krajevne skupnosti. Ob tem ni dvoma, da so doseženi uspehi plod naših delovnih ljudi na eni strani in občanov na drugi strani. Ni dvoma, da se krajevna skupnost oziroma potrebe krajanov v krajevni skupnosti brez podpore delovnega kolektiva ne bi uspešno reševale, a posebno brez razumevanja in podpore delovnih ljudi delovnega kolektiva.

V letu 1977 smo dokončali celo vrsto pomembnih objektov: položena je fina plast asfalta v Apačah cca 25.000 m² in Njivercah cca 11.000 m² v skupni vrednosti 1.480.000.— dinarjev.

V novem naselju Njiverce je položen kabel za nizko napetostno omrežje in za cestno razsvetljavo v vrednosti 590.000.— dinarjev in prav tako je že nakazan naš prispevek za izgradnjo transformatorske postaje v vrednosti 400.000.— din.

V naselju Kidričevo smo dobili še en novi bazen v aluminijški izvedbi, ki ga je zgradil »IMPOL« iz Slovenske Bistrice v vrednosti 1.420.000.— dinarjev.

Nadalje smo končali z izgradnjo TRIM steze v dolžini 2.300 metrov s pomočjo planinske šole, mladincev višjih razredov osnovne šole in nekaterih občanov, vsem gre zahvala za pomoč pri izgradnji tako pomembnega objekta za naše občane, vrednost zgrajene TRIM steze je 25.000.— dinarjev.

Izdelali smo 50 klopi in jih namestili k vsem stanovanjskim blokom kjer ni bilo klopi. Vrednost klopi je 25.000.— dinarjev.

V Kungoti je opravljena rekonstrukcija nizko napetostnega omrežja v vrednosti 55.000.— dinarjev. Prav tako smo položili kabel za cestno razsvetljavo ob peš poti v naselju II v približni vrednosti 20.000 dinarjev.

Skupaj s TGA smo opravili izkop jaška in položitev kabla za alarmne na-

Slovesnost ob Kidričevem spomeniku. Foto: P. Gegič

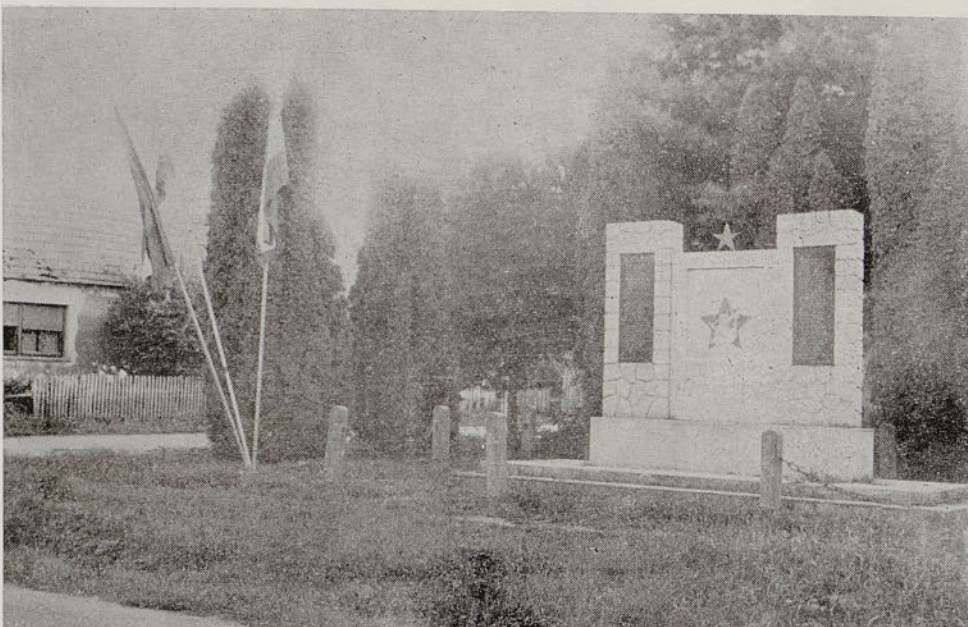
prave od bloka 2 do novega naselja Njiverce v dolžini 250 m in vrednosti 15.000.— dinarjev kot delež krajevne skupnosti.

Prav tako krajevna skupnost sodeluje pri izgradnji mostu na Polskavi v Trnovcih z Krajevno

skupnostjo Dolena v višini 10.000.— dinarjev.

Opravljena je še cela vrsta manjših, a prav tako pomembnih objektov v celotni krajevni skupnosti poleg že omenjenih, ob tem je tudi pomembno, da smo dokaj uspeli vzdrževa-

ti in urejati zelenice in okolje v Kidričevem in prav tako smo organizirali akcije čiščenja vseh naselij v krajevni skupnosti s pomočjo mladine, pionirjev in mladincev osnovne šole in ostalih krajanov.

Izredno lep spomenik v Lidbregu, ki ga budno čuvajo tudi v okviru družbene samozaščite. Foto: K. Zorec

Realizacija naših planskih nalog v krajevni skupnosti katere izhajajo iz planov krajevnih odborov je odraz visoke zavesti, samoodrekanja naših krajanov in delovnih ljudi, a cilju zadovoljevanja skupnih potreb in za boljši jutri.

Krajevna skupnost, krajanji in delovni ljudje imamo še veliko potreb po zgradnji objektov skupnega štandarda. Med najpomembnejšimi naj omenim avtobusna postajališča v vseh naših naseljih v krajevni skupnosti, avtobusno postajo, bencinsko črpalko, skupno stavbo za potrebe družbenopolitičnih organizacij, društev, banke, pošte, avto-moto društva in ostale družbene potrebe. Ob tem naj še omenim izgradnjo kegljišča v sodelovanju sindikata TGA in nazadnje v doglednem času pokritje malega bazena s pomočjo delovnega kolektiva, kateri je prav tako do sedaj imel veliko posluha razumevanja za skupne potrebe razvoja krajevne skupnosti.

Prepričani smo, da je vse to kar sem naštel, plod naših skupnih vlaganj, in, da bomo prav tako našli skupni jezik v bodočem delu in akcijah od strani delovnega kolektiva, a vse to v cilju naših skupnih potreb in zadovoljevanja delovnega človeka in občana.

Ob koncu tega sestavka se v imenu organov krajevne skupnosti, družbeno-političnih organizacij in društev zahvaljujemo delovnemu kolektivu, občanom, KB Ptuj in Komunalnemu podjetju Ptuj za pomoč in razumevanje pri realizaciji programskih nalog krajevne skupnosti in skupnih potreb.

Kolektivu TGA želimo obilo delovnih uspehov v novem letu 1978. Ob tem prav tako želimo vsem delavcem in njihovim družinskim članom ter vsem občanom naše krajevne skupnosti in občine veliko osebnega uspeha, zadovoljstva in družinske sreče z željo, da bo naše sodelovanje še bolj plodno in ustvarjalno v letu 1978.

Krajevna skupnost
KIDRIČEVO

tajnik
Peter Gegič

Družbeno planiranje - resolucija 1978

I.

V Ustavu Socialistične republike Slovenije, ki smo jo razglasili za sprejeto dne 28. februarja 1974, smo sprejeli sistem družbenega planiranja in v 88. členu zapisali (cit.): »Na podlagi dogovorov o skupnih interesih in ciljnih gospodarskega razvoja v občini, mestni in regionalni skupnosti, avtonomni pokrajini, republiki in federaciji ter na podlagi planov in programov za delo in razvoj organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, kot tudi na podlagi skupaj ocenjenih možnosti in pogojev za razvoj sprejemajo družbenopolitične skupnosti svoje družbene plane. Družbeni plani družbenopolitičnih skupnosti določajo skupno razvojno politiko, smernice in okvire za ukrepe, s katerimi se zagotavljajo možnosti za njihovo uresničevanje.«

89. čl. — 1. odstavek:

»V planih za delo in razvoj organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v družbenih planih družbenopolitičnih skupnosti se smejo predvidevati investicije ali drugi cilji in naloge oziroma se jih smejo te organizacije in skupnosti lotiti samo, če so na način, ki ga določa zakon, zagotovljeni materialni in drugi potrebni pogoji za njihovo uresničitev.«

91. čl.

»Delavci v organizacijah združenega dela in delovni ljudje v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter njihovi organi so odgovorni za uresničevanje planov za delo in razvoj svojih organizacij in skupnosti ter splošnih ciljev in nalog, določenih v družbenih planih družbenopolitičnih skupnosti in so dolžni v ta namen ukreniti in storiti kar je potrebno.«

Organi družbenopolitičnih skupnosti so odgovorni, da s predpisi in ukrepi, ki jih izdajajo za uresničevanje družbenih planov, zagotavljajo splošne možnosti za kar najbolj skladen in stabilen razvoj ter da z njimi kar najpopolneje skladajo posebne interese in samostojno delovanje organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti s skupnimi interesi in razvojnimi cilji, določenimi z družbenimi plani.

Z navedenim uvodom sem želel bralce seznaniti z ustavno opredelitvijo pojma družbenega planiranja, ki je prisoten na vsakem koraku neke skupnosti.

V smislu politike izvajanja Družbenega plana SR Slovenije za srednjeročno obdobje 1976 do 1980 sprejema Skupščina Socialistične republike Slovenije Resolucijo za leto 1978, ki v prilagojeni obliki, za našega bralca, vsebuje naslednje:

Ključne naloge pri uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1978.

Naloge pri uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v letu 1978 izhajajo iz ciljev, dogovorjenih v družbenem planu SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980, nalog in dogovorov o temeljnih družbenega plana SR Slovenije in ugotovitev iz analize izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letih 1976 in 1977 ter drugih analitskih gradiv. Na osnovi tendenc in problemov na prehodu v

čim bolj učinkovito uporabo materialnih in finančnih sredstev za delo in razvoj. S krepitvijo materialne osnove združenega dela bodo ustvarjeni tudi bistveni pogoji za učinkovitejšo razporejanje in delitev dohodka in takšno združevanje dela in sredstev, ki bo spodbujalo kvaliteto dela na vseh področjih družbene reprodukcije in zagotavljalo stabilnejše pogoje za delo in življenje. Politika v letu 1978 mora biti odločno naravnana v to smer.

V tej zvezi bodo pri uresničevanju družbenega plana v ospredju naslednje naloge:

— intenziviranje procesa preobrazbe pri organiziranju delovnih ljudi v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnosti in samoupravnih

raziskovalnega dela) ter zahtevam tujega in domačega tržišča;

- vsi investitorji bodo glede na manjši obseg domače, pa tudi dodatne tuje akumulacije od predvidene, ponovno pregledali svoje investicijske programe, tako na področju dejavnosti posebnega pomena kot tudi na vseh ostalih področjih. Na tej osnovi se bodo v skladu s sistemom kontinuiranega planiranja odločili za preložitve oziroma podaljšanje tistih programov, za katere ni moč izdelati konstrukcije financiranja, ter združili razpoložljiva sredstva za izvajanje najbolj nujnih nalog z vidika prioritete, dogovorjenih z družbenim planom;
- krepitev akumulativne

rabo na ravni temeljnih organizacij združenega dela povsod, kjer je bila rast osebnih dohodkov neusklajena z rastjo čistega dohodka in rastjo produktivnosti dela oziroma s kriteriji družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov;

— povečanje družbeno-ekonomske pobude za višjo produktivnost dela in izboljšanje upravljanja in gospodarjenja z minulim delom.

Materialni okviri razvoja v letu 1978

Doseženi razvoj v letu 1978 in prisotne tendence na prehodu v leto 1978 kažejo, da bo, ob nadaljevanju naporov za stabilizacijo, intenzivnejšem uveljavljanju kvalitativnih dejavnikov razvoja ter ob pravočasno sprejetih ukrepih tekoče ekonomske politike v letu 1978, moč doseči:

— bolj usklajene odnose v materialni proizvodnji, pri čemer se bo povečal delež proizvodnje reprodukcijskega materiala, polizdelkov, strojev in naprav;

— rast industrijske proizvodnje za okoli 7 odstotkov in kmetijske proizvodnje za okoli 3,5 odstotka, rast družbenega proizvoda celotnega gospodarstva za okoli 6 odstotkov. Tako bo v letu 1978 družbeni proizvod SR Slovenije po ocenah znašal okoli 140 milijard dinarjev oziroma okoli 78 tisoč dinarjev na prebivalca;

— rast zaposlenosti v združenem delu največ do 3 odstotke na izpraznjenih in novih delovnih mestih se bo zapolnilo okoli 40 tisoč delavcev, od tega na novih delovnih mestih okoli 22.000. Ob tem bo produktivnost dela v združenem delu porasla za okoli 3 odstotke in bo tako dosežena okoli 52 odstotna udeležba produktivnosti dela v prirastu družbenega proizvoda. Zaposlovanje bo intenzivnejše v manj razvitih in manj razvitih območjih in restriktivnejše v območjih, kjer ni razpoložljivih delovnih virov;

— rast realnih osebnih dohodkov na zaposlenega za okoli 2 odstotka, s tem da se v interni delitvi sredstev za osebne dohodke zagotovi hitrejša rast osebnih dohodkov, ki so rezultat bolj produktivnega individualnega dela in boljše uporabe družbenega minulega dela;

— rast investicij v osnovna sredstva gospodarstva za okoli 7 odstotkov, tako da bodo udeležene v družbenem proizvodu z okoli 20 odstotkov;

(Nadaljevanje na 18. strani)

Glavni direktor TGA Milan Krajnik govori navzočim ob tovarniškem prazniku.
Foto: K. Zorec

1978 ter ocen možnosti družbenoekonomskega razvoja v letu 1978 so se s to resolucijo delovni ljudje in občani v SR Sloveniji dogovorili, da bodo zastavili naloge v letu 1978 tako, da bi dosegli preokret v politiki uveljavljanja z družbenim planom opredeljenih kvalitativnih gospodarskih in družbene strukture v skladu z usmeritvami družbenega plana, zlasti na tistih področjih, kjer v prvih letih izvajanja družbenega plana niso bila dosežena z družbenim planom predvidena gibanja (prometna infrastruktura, hrana, nekatera področja strojegradnje in surovinske osnove ter usmerjeno izobraževanje in učinkovitejši razvoj ter uveljavljanje

interesnih skupnosti in urejanja samoupravnih odnosov na ustavnih osnovah;

- uveljavljanje delegatskih odnosov v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in političnih organizacijah;
- nadaljnja izgradnja skladnejše gospodarske in družbene strukture v skladu z usmeritvami družbenega plana, zlasti na tistih področjih, kjer v prvih letih izvajanja družbenega plana niso bila dosežena z družbenim planom predvidena gibanja (prometna infrastruktura, hrana, nekatera področja strojegradnje in surovinske osnove ter usmerjeno izobraževanje in učinkovitejši razvoj ter uveljavljanje

in reproduktivne sposobnosti organizacij združenega dela na osnovi povečane produktivnosti dela in uspešnejšega gospodarjenja z družbenimi sredstvi in počasnejšega naraščanja proizvodnih stroškov ter zalog od rasti celotnega prihodka;

- hitrejšo povečanje čistega dohodka organizacij združenega dela v materialni proizvodnji na osnovi počasnejše rasti sredstev skupnih potreb ter drugih obveznosti od rasti dohodka;
- večjo udeležbo sredstev za razširitev materialne osnove dela ter počasnejše naraščanje osebnih dohodkov in sredstev za skupno po-

Družbeno planiranje - resolucija 1978

(Nadaljevanje s 17. strani)

— povečanje izvoza blaga za okoli 8 odstotkov in tako povečanje uvoza blaga, ki bo zagotovilo okoli 62-odstotno pokritje uvoza blaga z izvozom blaga...

TEMELJNE NALOGE NA PODROČJU USTVARJANJA CELOTNEGA PRIHODKA, RAZPOREJANJE DOHODKA IN ČISTEGA DOHODKA TER OBLIKOVANJE SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE, SKUPNO IN SPLOŠNO PORABO

Osnovni pogoj za hitrejšo gospodarsko rast in naraščanje produktivnosti dela ter na tej osnovi večjega celotnega prihodka in dohodka je hitrejša in učinkovitejša uveljavljanje kvalitetnih dejavnikov razvoja.

Pri tem gre zlasti za:

- učinkovitejšo izrabo materialnih in drugih proizvodnih pogojev;
- večjo uporabo znanja in raziskovalnih dosežkov v gospodarstvu in družbenih dejavnostih;
- spodbujanje novatorstva, iznajditeljstva in drugih oblik inventivnega dela ter tehničnih izboljšav, ki se kažejo v povečanju celotnega prihodka oziroma zmanjševanju materialnih in drugih proizvodnih stroškov;
- posodabljanje organizacije in metod dela pri porabi, upravljanju in razpolaganju z družbenimi sredstvi;
- celovitejšo preosnovo obstoječega sistema materialne in moralne spodbude za delo;
- prisvajanje osebnih dohodkov po rezultatih življenja in minulega dela glede na količino in kvaliteto dela, prispevek k ustvarjanju dohodka in rezultate pri upravljanju s sredstvi;
- racionalnejše zaposlovanje v skladu z možnostmi za zagotavljanje življenjskih in delovnih pogojev delavcev in uveljavljanje sprejetih načel kadrovske politike, razvijanje usmerjenega izobraževanja in stalnega izobraževanja in izpolnjevanje ob delu ter ustvarjanje temeljnih pogojev za kulturno življenje delovnih ljudi.

Uspešnejše obvladovanje celotne družbene reprodukcije s strani samoupravnih organiziranih delavcev v združenem delu zahteva temeljitejšo spremljanje vseh elementov celotnega prihodka in finančnih tokov na vseh ravneh odločanja in sporazumevanja.

Za ustvarjanje boljših pogojev za odločanje de-

lavcev v združenem delu glede pridobivanja celotnega prihodka ter ustvarjanja, razporejanja in porabe dohodka bodo vsi nosilci družbene reprodukcije zagotovili hitro in učinkovito izvajanje novih sistemskih zakonov.

Dosledno uveljavljanje in uresničevanje določil zakona o združenem delu pri vseh odločitvah in razporejanju dohodka, zlasti pa na področju svobodne menjave dela, bo pripomoglo tudi k odpravljanju anticipirane porabe.

II.

V letu 1977 je bil dosežen napredek v materialnem razvoju in pri strukturnih spremembah, ni pa bila dosežena zadovoljiva stopnja skladnosti med

družbene produktivnosti dela.

Razpoložljiva sredstva za izboljševanje in razširjanje materialne osnove dela in razporejanje dohodka, prelivanje sredstev iz osebne, skupne in splošne porabe skupaj s prilivom neto inozemskih sredstev ne omogočajo uresničevanja vseh razvojnih usmeritev, sprejetih v dogovoru o temeljnih družbenega plana SR Slovenije.

Zato bodo nosilci investicijskih odločitev usmerili razpoložljiva sredstva predvsem v dokončanje že začelih objektov zlasti v dejavnosti skupnega pomena. Na osnovi pregleda dosedanjega izvrševanja nalog bodo podpisniki dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980

gotovili tako delitev sredstev za osebne dohodke, ki bo ustrezala prispevku posameznega delavca k ustvarjanju dohodka;

- pri ugotavljanju poslovnega uspeha ob polletju in v devetih mesecih bodo preverjali v okviru začasnih delitev dohodka, ali se ta razporeja v skladu s samoupravnimi sporazumi o temeljnih njihovih planov in v skladu s samoupravnimi sporazumi o razporejanju čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke oziroma v skladu z razmerji, dogovorjenimi s to resolucijo, ter v primeru odstopanja proučili vzroke in ukrepali, da zagotovijo dogovorjena razmerja;

dejavnosti bo najkasneje do konca leta 1978 uveljavljen tak sistem svobodne menjave dela, ki bo delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela že z letom 1979 omogočil, da bodo na začetku leta poznali celoletne obveznosti, ki jih nalaga uresničevanje dogovorjenih programov. Delavci v temeljnih organizacijah združenega dela v materialni proizvodnji bodo ob letnem ugotavljanju poslovnega uspeha usklajevali dogovorjene obveznosti do pokrivanja programov z doseženim dohodkom in skladno z opravljenim delom v družbenih dejavnostih.

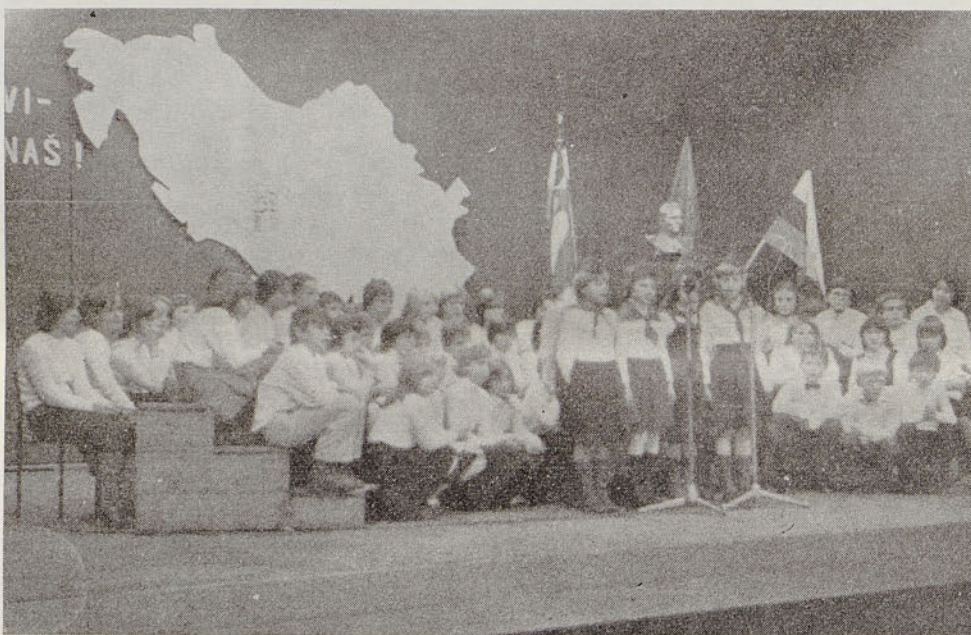
Delavci v združenem delu bodo ob pomoči poslovnih organov, strokovnih institucij in družbenopolitičnih organizacij v organizacijah združenega dela čimprej izpeljali iz osnov družbenoekonomskih odnosov ustrezne instrumente za razporejanje skupnega prihodka, skupnega dohodka, dohodka in svobodne menjave dela, za razporejanje čistega dohodka po namenu porabe in delitvi sredstev za osebne dohodke, kriterije in merila za ugotavljanje delovnega prispevka delavcev, normative in standarde stroškov, normative za presojo družbene produktivnosti živlega dela in za presojo gospodarske učinkovitosti gospodarjenja z minulim delom in instrumente za izvajanje razmerij, dogovorjenih s plani.

Skupne komisije udeležencev samoupravnih sporazumov in sindikati bodo ugotavljali na osnovi periodičnih obračunov vzroke nesorazmerij in pozvali udeležence, da jih uskladijo pri čemer je treba posvetiti še posebno pozornost organizacijam združenega dela, ki poslujejo z izgubo.

Skupščine občin bodo v okviru družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine sprejele začasne ukrepe, če bodo ugotovile, da je organizacija združenega dela oškodovala družbene interese, ker bistveno odstopa od osnov in meril, ki jih določa samoupravni sporazum in tako povzroča z delitvijo motnje v tokovih družbene reprodukcije.

V letu 1978 bodo sindikati. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in skupne komisije udeležencev samoupravnih sporazumov proučili vlogo, mesto in vsebino samoupravnih sporazumov dejavnosti...

— povečana sredstva v republiškem proračunu za financiranje tistih nalog, ki jih je po sprejetju družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 — 1980 sprejela Skupščina SR Slovenije in predstavljajo dodat-

Najlepše darilo ob prazniku republike je bil za mnoge sprejem v pionirsko organizacijo. Foto: K. Zorec

gibanju sredstev za osebne dohodke, skupno in splošno porabo in dohodkom. Prekoračena so bila predvsem razmerja pri razporejanju dohodka na sredstva za osebne dohodke in sredstva za tiste oblike skupne porabe, ki se oblikujejo odvisno od osebnih dohodkov, medtem ko se sredstva za prednostne dejavnosti, ki se oblikujejo iz dohodka, niso realizirala v obsegu, kot to predvideva družbeni plan; sredstva za razširitev materialne osnove dela pa so rasla počasneje od rasti dohodka V letu 1978 in v naslednjih dveh letih je zato treba postopoma uskladiti temeljna razmerja pri razporejanju dohodka z usmeritvami družbenega plana, in to predvsem z aktivnejšo vlogo družbenih dejavnosti pri povečevanju

realno ocenili možnosti dotoka sredstev na osnovi sedanjega instrumentarija in združevanja sredstev po samoupravnih sporazumih ali skupnih vlaganjih ter v skladu z zagotovljenim dotokom sprejeli tudi selekcijo razvojnih programov, katerih izgradnja naj bi se začela do leta 1980.

Pri razporejanju dohodka in čistega dohodka v letu 1978 bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela materialne proizvodnje ter drugih organizacijah in skupnostih upoštevali, da naj:

- sredstva za osebne dohodke prisvajajo v okviru ustvarjenega dohodka tako, da bodo v globalu naraščala za 10 odstotkov počasneje od rasti dohodka. V tem okviru bodo s samoupravnimi sporazumi za-

- sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb rastejo počasneje od rasti dohodka, tako da bo v prihodnjih treh letih skupaj združevanje sredstev iz dohodka za zadovoljevanje skupnih potreb z usmeritvami družbenega plana tako po skupnem obsegu kot tudi glede hitrejši rasti sredstev za dogovorjene prednostne naloge, zlasti na področju usmerjenega izobraževanja, raziskovalnega dela in kulture.

Pri uresničevanju te usmeritve bodo tiste samoupravne interesne skupnosti, ki so v letih 1976 in 1977 prekoračile obseg dogovorjenih sredstev ali ga niso dosegle, le-te poračunale v obdobju 1978—1980.

V samoupravnih interesnih skupnostih družbenih

Družbeno planiranje - resolucija 1978

(Nadaljevanje z 18. strani)

no obveznost republiškega proračuna;

- zmanjšana sredstva za prenos nalog in ustreznih virov sredstev iz splošne porabe na samoupravne interesne skupnosti.

Stopnje posebnega prometnega davka se bodo postopoma gledali na možnost prilagoditve določilom v letu 1977 sprejetega dogovora republik in avtonomnih pokrajin.

V republiškem proračunu bodo zagotovljena dopolnilna sredstva za tiste proračune občin, ki jim lastni viri na osnovi sprejetih kriterijev in meril ne zadoščajo za izpolnjevanje z ustavo in zakoni opredeljenih nalog.

Pri obdavčevanju dohodka temeljnih organizacij združenega dela bodo zadržani dosednji elementi obdavčevanja dohodka, vključno s sprejetimi opredelitvami davčnih oprostitev in olajšav.

Potrebe po proračunskih sredstvih v letu 1978 bodo hkrati v varčevalnimi ukrepi zahtevale tudi povečano dodatno obdavčevanje občanov.

Ekonomski odnosi s tujino

Tekoča ekonomska politika na področju ekonomskih odnosov s tujino in naporu združenega dela bodo ob uveljavljanju novih odnosov in sistemskih rešitev na tem področju v letu 1978 usmerjeni v pospeševanje izvoza blaga in storitev, v selektivno omejevanje uvoza ter v izboljšanje regionalne usmerjenosti blagovne menjave s tujino, tako da bi zaustavili neugodne tendence zunanjetrgovinske menjave, prisotne v letu 1977 ter nadaljevali s pozitivnimi premiki iz leta 1976.

SR Slovenije se bo zavzemala za to, da se:

- čimprej sprejme samoupravni sporazum o pospeševanju izvoza blaga in storitev v Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino in da se v sklad z pospeševanje izvoza v skupnosti Jugoslavije usmerijo zadostna sredstva oblikovana iz uvoznih dajatev, za njegovo izvajanje. Ta sklad naj deluje kot sklad združenega dela za pospeševanje izvoznega gospodarstva;
- pri razporejanju uvoza opreme poleg dogovorjenih prioritete dejavnosti zagotovi prednost razvoju tudi tisti predelevalni industriji, ki bo z rekonstrukcijo in modernizacijo proizvodnje prispevala k trajnemu večanju deviznih prihodkov;
- pri najemanju kreditov v tujini v samoupravnem sporazumu o me-

rilih in postopkih za uresničevanje kreditnih odnosov s tujino poleg dejavnosti, ki imajo prioriteto v družbenem planu, daje prednost tudi tistim naložbam, ki prispevajo k povečanju izvoza, smotrni nadomestitvi uvoza in h krepitvi ekonomskih odnosov z državami v razvoju;

- izvozne dejavnosti še nadalje oproščajo plačila davka na dohodek za tisti del proizvodnje in storitev, ki je bil realiziran na zunanjih trgih.

Izvršni svet Skupščine, Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Samoupravna interesna skupnost Slovenije za ekonomske odnose s tujino in

Tržišče in cene

Za nadaljevanje sprejete politike ekonomske stabilizacije bo v letu 1978 potrebno nadaljevati z naporu za omejevanje stopnje inflacije. Izdelati in postopno uveljavljati bo potrebno nove sistemske rešitve na področju tržišča in cen ter prilagajati mehanizme ekonomske politike za pravočasno ukrepanje ob močnejših nihanjih v svetovnem in domačem gospodarstvu.

Uresničevanje politike cen bo slonelo na novem zakonu o sistemu in družbeni kontroli cen. V skladu s tem pa bodo tudi republika in občine sprejele ustrezne predpise s področja cen. Politika cen se bo opredeljevala in izvajala z družbenimi dogo-

lovanja, boljše organizacije dela in večjega obsega proizvodnje ter boljše izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti.

Družbenopolitične skupnosti bodo v skladu s svojimi pristojnostmi ukrepane tako, da zagotovijo pogoje, s katerimi se organizacijam združenega dela omogočijo približno enakopravni pogoji pridobivanja dohodka na enotnem jugoslovanskem tržišču. V ta namen bodo družbenopolitične skupnosti odločno ukrepale zoper vse oblike monopolnih dogovornih, zapiranja trga, špekulacij, neopravičenega povečanja cen in podobno v prid svobodnemu pretoku blaga na enotnem jugoslovanskem trgu.

1978 v republiškem proračunu zagotovljena sredstva za kompensacije pri cenah nekaterih osnovnih prehrabnih proizvodov.

Skladnejši regionalni razvoj

V letu 1978 se bo povečala aktivnost za širše samoupravno združevanje dela in sredstev, ki naj prispeva k večjim vlaganjem in s tem k hitrejšemu gospodarskemu razvoju na manj razvitih območjih ter manj razvitih obmejnih območjih v SR Sloveniji. V zvezi s tem bodo Gospodarska zbornica Slovenije in upravljalci v poslovnih bankah skupaj z organizacijami združenega dela organizirano sodelovali pri iniciranju projektov in samoupravnega združevanja sredstev s ciljem preusmerjanja naložb na manj razvita območja in manj razvita obmejna območja. Zato bodo poskrbeli za pravočasno pripravo kvalitetnih razvojnih programov in objektov, tako za razširitev, modernizacijo in preusmeritev obstoječe proizvodnje kot za izgradnjo novih objektov v skladu z dogovorjenimi usmeritvami in kriteriji v družbenem planu in razvojnimi možnostmi na teh območjih. Pri lokacijskih odločitvah bodo dosledno upoštevali usmeritev, da se nova delovna mesta odpirajo predvsem na območjih, kjer so še možnosti zoposlovanja, tudi z razvojem malega gospodarstva.

Občine na manj razvitih in manj razvitih obmejnih območjih bodo pospeševale medsebojno sodelovanje kot tudi sodelovanje s sosednjimi gospodarsko močnejšimi občinami in informirale samoupravne nosilce o razvojnih možnostih na svojem območju; khrati pa poskrbele za odpravo pomanjkljivosti pri odobravanju lokacij in pri drugih upravnih postopkih v zvezi z realizacijo investicijskih projektov. Poskrbele bodo za hitrejšo pripravo samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, ki bodo prispevali k pospeševanju razvoja manj razvitih in manj razvitih obmejnih območij na njihovem območju in v okviru medobčinskega sodelovanja.

V letu 1978 se bo nadaljevalo uresničevanje nalog pri razvoju gospodarske infrastrukture na manj razvitih in manj razvitih obmejnih območjih, pri čemer bo postopno nadoknadeni zaostajanje, pri uresničevanju dogovorjenih nalog v letih 1976 in 1977, zlasti pri razvoju elektroenergetskega in PTT omrežja ter oskrbe s pitno in tehnološko vodo.

(Konec prihodnjic)

Dekontaminacija ljudi (z vaj civilne zaščite). Foto: Mohorič

zainteresirane bančne organizacije bodo sklenili družbeni dogovor o usmerjanju vlaganj sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela o usmerjanju dolgoročne proizvodne kooperacije, poslovno tehničnega sodelovanja s tujino ter o odstopanju in pridobivanju tehnologije.

Republiški komite za družbeno planiranje in informacijski sistem bo v sodelovanju z drugimi pristojnimi organi in organizacijami čimprej pristopil k izdelavi predloga za spremembe informacijskega sistema in evidenc na področju ekonomskih odnosov s tujino, ki bodo omogočale celovito spremljanje dejanskih tokov ekonomskih odnosov s tujino...

vori, samoupravnimi sporazumi in samostojnimi odločitvami organizacij združenega dela, upošteva objektivne ekonomske zakonitosti.

Tekoča ekonomska politika na področju tržišča in cen ter naporu združenega dela bodo usmerjeni v krepitev stabilnosti tržišča cen in v zagotavljanje takšnih pogojev, da bo splošna rast cen, kakor tudi rast cen proizvajalcev industrijskih izdelkov, cen na drobno in cen življenjskih potrebščin nekoliko pod doseženo rastjo v letu 1977. Vsi nosilci politike cen bodo pri odločanju o oblikovanju cen izdelkov in storitev izhajali iz tega, da mora biti povečani dohodek predvsem rezultat večje produktivnosti dela, večje učinkovitosti in ekonomičnosti pos-

Za boljše preskrbo občanov z osnovnimi živili, predvsem pa s kmetijskimi pridelki, bodo organizacije združenega dela ki so nosilci preskrbe, urejale medsebojne odnose na dolgoročnih in trajnejših osnovah. Pri tem jih bodo podpirale družbenopolitične skupnosti ter poslovne banke, ki bodo v mejah svojih pooblastil stimulirale zlasti tiste udeležence, ki se bodo organizirali v poslovnih skupnostih samoupravne interesne skupnosti ali druge skupnosti za preskrbo občanov.

V okviru sprememb cen proizvajalcev industrijskih proizvodov bodo imele prednost spremembe cene električne energije.

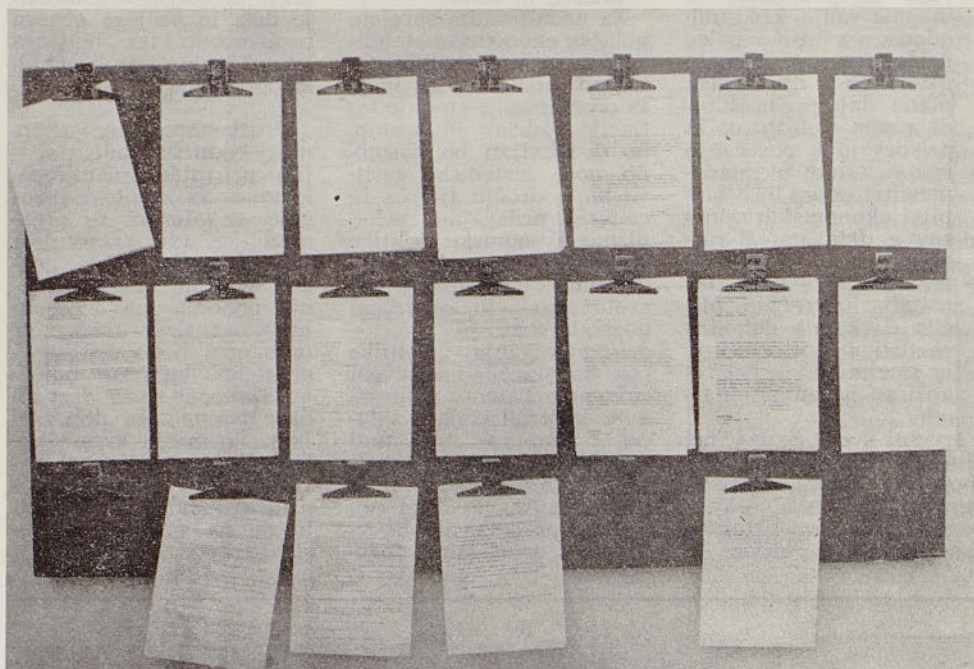
Za obvladovanje rasti življenjskih stroškov in zaščito življenjskega standarta bodo tudi v letu

Skupščina občine Ptuj: predvsem o gospodarskih gibanjih

Čimbolj se bliža h koncu leto 1977, tembolj se že pripravljamo na gospodarjenje v letu 1978, ki se bo brez dvoma pričelo z mnogimi novostmi in prizadevanji za čimboljše rezultate dela v OZD in TOZD, kot tudi v ostalih panogah našega gospodarstva in služb. Tudi zbori občinske skupščine Ptuj imajo v zadnjem delu leta polne roke dela, saj se seje zborov skorajda vrstijo, če bi temu lahko tako rekli.

Tako sta se zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti sestala v razmaku 12 dni kar dvakrat in sicer 2. 12. in 14. 12. 1977, medtem ko se je družbenopolitični zbor sestal na 35. seji 25. 11. 1977 ter na 36. seji v sredo 14. 12. 1977. O dnevnih redih zasedanj zborov SO Ptuj bi lahko mnogo pisali, saj so bili obširni, vendar se bomo tudi tokrat ustavili pri tistih točkah, ki so za vse nas tudi najbolj zanimive in aktualne.

Oglasna deska

**Od vestnega dela
na slehernem
delovnem mestu,
je odvisen naš
še lepši jutri!**

Na dnevnem redu 35. zasedanja DPZ je bilo med drugim govora o predlogu priporočila o prepovedi kajenja na sejah in sestankih in je to bilo tudi v celoti enoglasno podprto, prav tako pa tudi na ostalih dveh zborih. Predvsem priporočilo velja za OZD, da bi v svojih internih aktih prav tako sprejele sklepe, da se na sejah in sestankih v okviru TOZD in OZD prepove kajenje v času trajanj sej in sestankov.

Vsekakor pa je razprava veljala predvsem osnutku resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine Ptuj za obdobje 1976 — 1980 v letu 1978, predlogu odloka o določitvi poprečne gradbene cene stanovanj in povprečnih stroškov komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter predlog o ureditvi cestnega prometa v Ptuj. Le-ta je še posebej zanimiv, kajti odlok je v redu, ostaja pa še vprašanje sredstev za dokončno ureditev vsega kar odloča

oz. določa sam odlok.

Na 36. zasedanju DPZ oziroma 37. seji zbora ZD in zbora KS pa je bilo največ zanimanja za potek gospodarskih gibanj v občini v devetih mesecih letošnjega leta. Gradivo, ki je bilo zelo obširno, vendar pa tudi konkretno je bilo izdelano z namenom, da poda resnično informacijo o gospodarskih gibanjih v devetih mesecih leta 1977, seveda s posebnim povdarkom na uresničevanje nalog in ciljev, zastavljenih v resoluciji o družbeno-ekonomski politiki in razvoju občine v letu 1977.

Če so delegati v celoti pregledali gradivo in tudi sodelovali v razpravi na

sejah zborov so lahko takoj ugotovili, da je za celo letošnje leto značilna visoka stopnja gospodarske aktivnosti. Kot smo lahko iz gradiva ugotovili (to so ugotovili tudi delegati), bazirajo visoke stopnje gospodarske rasti na nizki osnovi iz leta 1976, saj so rezultati poslovanja bili lani resnično izredno slabi, predvsem pa to velja za prvo polletje, ko je gospodarska aktivnost močno upadala zaradi novih predpisov na področju ugotavljanja dohodka ter zavarovanja plačil, medtem ko so bili rezultati proti koncu leta že dokaj ugodnejši.

Seveda kljub nekaterim takim pokazateljem in u-

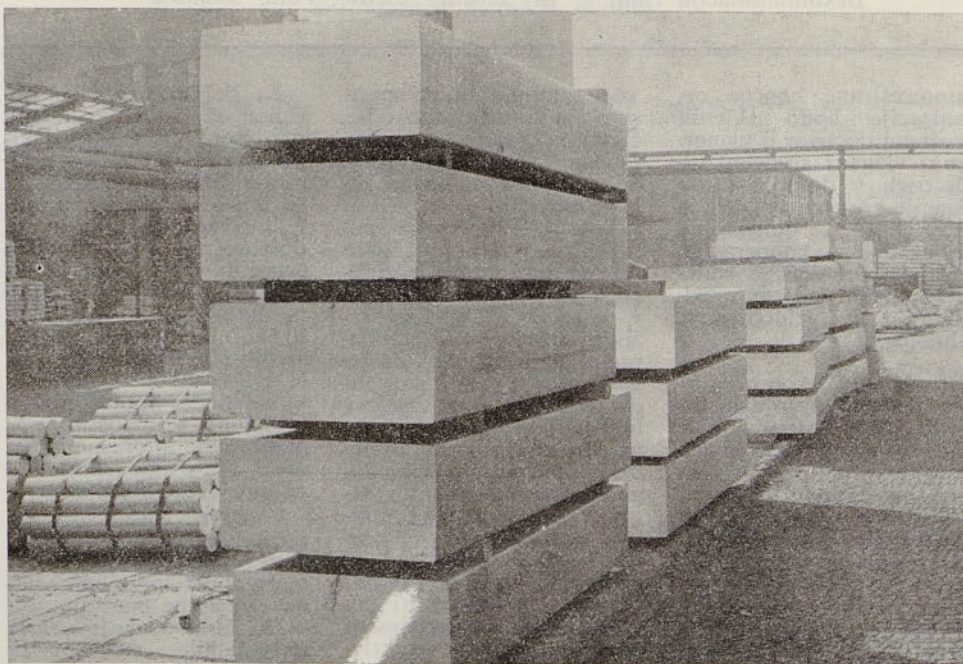
gotovitvam lahko ugotovljamo, da tempo industrijske proizvodnje v drugem polletju postopoma sicer upada, vendar je rast očitni kot ugodno, saj je v devetih mesecih za 12 odstotkov višja kot pred letom, kar presega v resoluciji načrtano 9% rast proizvodnje.

Produktivnost v industriji se je povečala 9,6%, saj so OZD s področja industrije dosegle 12% obseg proizvodnje ob 2,4% povečanju zaposlenih.

Na področju kmetijstva so bili kljub slabim napovedim rezultati dokaj ugodni. Predvsem poljedelstvu in živinoreji. Večji izpad je bil sicer pri sadjarstvu in vinogradništvu, to pa razumljivo zaradi posledic pomladanske pozebe.

Če pogledamo rast zaposlenosti lahko ugotovimo, da je višja od v resoluciji predvidene 3% rasti, saj je bila v devetih mesecih višja za 4,1%, število novih delovnih mest se je v času od konca leta 1976 do konca letošnjega septembra povečalo za 596, kar je z vidika razpoložljivega delovnega potenciala v občini smatrati kot zelo ugodno, čeprav taka rast po drugi strani negativno vpliva na uresničevanje ciljev resolucije, ki predvideva večjo rast družbenega proizvoda na račun višje produktivnosti in je manjši del na račun povečanega zaposlovanja.

Izvozno — uvozna gibanja so v tekočem letu tako v občini, kot tudi v republiki ocenjena kot precej neugodna. Vrednost izvoza v naši občini dosega le komaj 40% lanske, medtem ko je v polletju dosegala še 59% izvoza lanskega prvega polletja. To pa mora biti tudi delno razumljivo, saj se je prav naša DO TGA, kot glavni nosilec izvoza v občini Ptuj preusmerila predvsem na domače tržišče, dočim je kot vemo bila prodaja v letu 1976 pretežno usmerjena na tuje tržišče. Po drugi strani pa se je stanje uvoza v primerjavi z rezultati prvega polletja (indeks 147) bistveno izboljšala, saj je leta v devetih mesecih višji za 14% kar pa je seveda upravičeno zaradi visoke rasti industrijske proizvodnje, saj je uvoz pretežno usmerjen v nakup reprodukcijskega materiala. V primerjavi s prejšnjimi leti so finančni kazalci poslovanja OZD s področja gospodarstva izredno visoki, na kar so v veliki meri vplivali sistemske spremembe v obračunu celotnega prihodka in dohodka. Spremembe so se najmočneje odrazile na dohodku, na kar ka-

Brame

(Nadaljevanje na 21. str.)

Skupščina občine Ptuj: predvsem o gospodarskih gibanjih

(Nadaljevanje z 20. str.)

že njegova 63% rast. Zanimivo pa je tudi to, da je razporeditev dohodka potekala v škodo OZD, saj se je delež dohodka, za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb povečal. Delitev čistega dohodka je bila ugodnejša kot pred letom, saj se je delež sredstev za razširitev materialne osnove dela povečal od lanskih 8,7% na 15,1% v okviru razporejenega dohodka. Sredstva za akumulacijo so se povečala za 48% njihov delež pa bi bil še višji, v kolikor ne bi združeno delo obračunavalo za 1% manj amortizacije kot pred letom. Delitev čistega dohodka je potekala v skladu s poli-

tiko, načrtana v resoluciji za tekoče leto, saj so sredstva za razširitev materialne osnove dela naraščala hitreje od rasti dohodka ter sredstev za zadovoljevanje osebnih in splošnih potreb.

Izgube, ki so bile lani eden ključnih problemov gospodarjenja, so se v letošnjem letu občutno zmanjšale. V devetih mesecih so poslovanje zaključile z izgubo le tri temeljne organizacije združenega dela v občini, znesek izgub pa znaša 5.726 tisoč din, kar predstavlja le 16% lanskega zneska izgub.

Prav je, da še spregovorim par besed o 35. seji DPZ, ki je bila 25. 11. 1977 in zborna ZD ter zborna KS, ki sta bila dne 2. 12. 1977.

Tokrat je bila glavna pozornost usmerjena osnutku resolucije o politiki ureditve družbenega plana občine za obdobje od 1976 do 1980 v letu 1978 iz katere pa je moč jasno razbrati, da bi se naj v tem letu družbeni proizvod celotnega ptujskega gospodarstva povečal za 8%, industrijska proizvodnja pa naj bi dosegla 11% rast. Zaposlenost naj bi se dvignila za 3,6%, produktivnost pa bi se naj povečala za 4,5%, medtem ko bi investicijska vlaganja v osnovna sredstva bila višja za okoli 54% ter bi naj bila realizirana v višini 936 milijonov dinarjev. Tudi celotni izvoz blaga ter storitev bo po predvidevanjih porastel za 30%, celotni

uvoz pa za 60%, rast realnih osebnih dohodkov na zaposlenega bo višja za 3 do 4 odstotke.

Prav bi bilo, da bi se o tem osnutku resolucije spoznali prav vsi zaposleni v naši delovni organizaciji, saj tudi mi skupaj z ostalimi v občini ustvarjamo sredstva za skupne potrebe, zato tudi moramo vedeti kaj in kako bomo gospodarili, oz. moramo dati vsi od sebe tisto, kar lahko jamči boljše proizvodne in poslovne uspehe v vseh smereh.

Zborna ZD in KS pa sta razpravljala tudi o odloku o ureditvi cestnega prometa v Ptuj, ki je zelo zanimiv, vprašanje pa je njegova realizacija, saj je vse vezano na precejšnja sred-

stva. Stekla je še razprava o odloku določiti poprečne gradbene cene stanovanj in poprečnih stroškov komunalnega urejanja stavbenih zemljišč. Slednji namreč določa poprečno gradbeno ceno za kvadratni meter stanovanjske površine na ureditvenem območju mesta Ptuj za stavbna zemljišča, ki se urejajo z urbanističnim in zazidalnim načrtom je 5.200 dinarjev, za KS Kidričevo in Majšperk bi bila cena 4.820 dinarjev za ostale kraje pa 4.120 dinarjev. O vsem gradivu bi naj obširneje poročali delegati svojim volilcem na svojih območjih oz. v OZD in KS.

F. MEŠKO

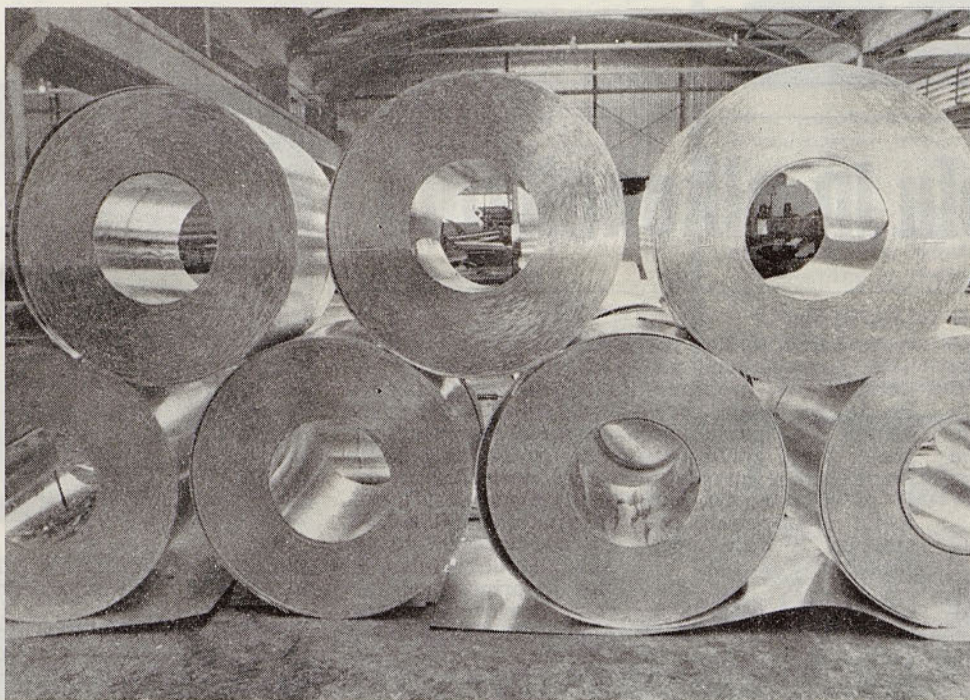
PREHRANA IN TELESNA AKTIVNOST

Kot vemo, je današnji sodoben človek vse manj telesno aktiven, kar je posledica naglega razvoja znanosti in tehnike. Vse bolj se pogloblja v nova tehnična dogajanja, pri tem pa večkrat pozablja nase na svoje zdravje. Prav zato hočem v tem sestavku spregovoriti o tem, kako ohraniti stalno telesno pripravljenost (kondicijo), obdržati normalno telesno težo koliko hrane zaužiti, da se ne bomo redili.

Optimalna prehrana

Človek si je skozi tisočletja izbral najboljšo prehrano, ki pa je bila prilagojena njegovim kaloričnim potrebam, t. j. približno 3000 kkal na dan. V tej hrani je bilo dovolj esencialnih (za vsakodnevno življenje nujno potrebnih) snovi. Le-te so minerali, vitamini, železo in proteini (beljakovine). Pomeni, da je takratni človek teh 3000 kkal, ki jih je zavžil na dan, tudi porabil in to za telesno aktivnost (lov — preživljanje, migracije — veliko hoje ipd.). Lahko bi rekli, da je bil njegov kalorični imput enak kaloričnemu anputu.

Ker pa današnji človek nima takih problemov, poleg tega pa še uporablja razna tehnična sredstva za prevoz, za delo itd., je zanj jemanje 3000 kkal hrane na dan mnogo preveč. Razen pri otrocih, pri nosečnicah in pri rekonvalescentnih sprejemanje kalorij ne sme biti večje od porabe. To pomeni, da bolj ko je kdo telesno aktiven (športniki), več kalorij mora sprejeti. Kalorije so namreč tisto »gorivo«, ki je potrebno za mišično de-

Pločevina

lo. Za mišično delo pa izkoristimo le en del energije, ki se sprošča v telesu pri presnavljanju hranilnih snovi in sicer je to mehanska energija. Če smo rekli, da je človek pred več tisoč leti porabil toliko energije, kot je je zavžil, potem lahko rečemo, da si človek naših časov nalaga velike zaloge kalorij v obliki maščobnega tkiva, malo pa porabi teh kalorij in posledica tega so odvečni kilogrami — kalorični imput je večji od kaloričnega anputa (poraba je manjša od privzema). Torej če jemo tradicionalno hrano in hočemo dobiti dovolj e-

sencialnih snovi, moramo jesti vsaj 2800 kkal na dan. Vendar pa v današnjem načinu življenja ne rabimo več toliko kalorij smo nizko kalorični porabniki. Seveda pa s tem ko ljudje pri isti sestavi hrane jemljejo manj kalorij, pomeni to tudi deficit v esencialnih snoveh in zato pride do okvar zdravja, ki se kaže v slabši odpornosti proti infekcijam, v veliki razprostranosti karriusa (zobna gniloba) arterioskleroze itd.

Obstajata dve poti zadovoljevanja kvantitativnih in kvalitativnih potreb hrane:

1. spremeniti hranitvene navade, tako da bi prehrana vsebovala več nujno potrebnih snovi na 1 kkal
2. ali stimulirati nizko kalorične porabnike, da postanejo visoko kalorični porabniki, se pravi, da se fizično aktivirajo in s tem si lahko v svoji tradicionalni hrani dovolijo 3000 kkal in s tem dobe dovolj esencialnih snovi.

Sodobna medicina in fiziologija (nauk o posebej pogojenem gibanju — šport) zagovarjata predvsem drugo pot. Namreč

poleg tega, da dobi organizem v 3000 kkal nujno potreben snovi, tudi porabi toliko kalorij kot jih je sprejel, se krepi organizem (z aktivnostjo), se poveča kapilarizacija, pospeši krvni obtok, izboljša dobro počutje in izboljša sploh vse za dobro bit našega organizma.

Če zaključimo, pomeni optimalna prehrana to:

— toliko kalorij kot zavžijemo, toliko jih moramo tudi porabiti pri najrazličnejših telesnih aktivnostih.

Fizična aktivnost, jemanje hrane in telesna teža

Stopnja fizične aktivnosti močno vpliva na jemanje hrane, saj se vsaka poraba energije odraža na porabi energetskih zalog. Regulacija jemanja hrane je na nek način prilagojena porabi energije, ki pa je večja kot so bazalne potrebe in potrebe pretežno sedečega človeka. Kot sem že omenil, se je v preteklosti center za apetit uravnal za večjo porabo energije.

Za ohranitev telesne teže obstajata danes dve poti:

1. da smo fizično aktivni in jemo po želji
2. ali pa da smo neaktivni in lačni

Torej v širokem razponu kalorične porabe med različnimi stopnjami telesne aktivnosti obstaja natančno ravnovesje med kaloričnim anputom in med je-

(Nadaljevanje na 22. str.)

PREHRANA IN TELESNA AKTIVNOST

(Nadaljevanje z 21. strani)

manjem hrane, tako da rezultiva vedno isto telesno težo. Če je dnevna aktivnost velika in dolgotrajna, je spontani privzem kalorij manjši (porabimo vse zavžite kalorije). Dnevna energetska poraba pod določenim pragom pa često vodi v energetskega deficit — debelost. V tem primeru ne pride do občutka sitosti, dokler ne vzamemo več hrane kot bi je energetsko dejansko potrebovali.

V mnogih revijah in časopisih beremo o normalni in idealni telesni teži. O vzdrževanju in ohranjanju le te sem spregovoril v prejšnjih odstavkih. Ob tem bi vam rad opisal besede znanega švedskega fiziologa Astranda, zakaj je vzdrževanje telesne teže tako pomembno: Pravi: »Dokler smo mladi smo tudi veliko telesno aktivni in porabimo za svojo delo (aktivnost) sprejeto energijo. S starostjo pa upadajo človekove sposobnosti, zato moramo v poznejših letih še toliko bolj

paziti na vzdrževanje telesne teže. Namreč vsako povečanje telesne teže po-

meni premagovanje večjih naporov in to ob zmanjšani telesni aktivnosti, kar

povečuje možnost nezdod, raznih boleznih ipd. Torej bolj ko prihajamo v leta,

bolj moramo ohranjevati telesno težo.

Sedaj vam bom podal nek vzorec o normalni in idealni telesni teži, ki pa seveda ni edini pravilen.

Normalna telesna teža po tej formoli pomeni, da tehtamo toliko kilogramov, kolikor cm merimo nad 1 m, oz. idealna telesna teža pa 10% manj kot merimo cm na 1 m.

Primer:

telesna višina	170 cm
nor. teles. teža	70 kg
ideal. teles. teža	63 kg

Da pa bomo ohranili idealno ali pa vsaj normalno telesno težo, moramo že mlade ljudi stimulirati k redni telesni aktivnosti, saj le ta efektno zavira debelost, s tem da zadržuje človeka v območju, kjer je spontano uravnan privzem hrane s kaloričnim antputom.

Iz kolesarnice

A. P.

O alkoholu in alkoholizmu

Skušili smo v nekaj nadaljevanjih zbrati TEMELJNO ZNANJE O ALKOHOLU IN ALKOHOLIZMU, ker zaradi neznanja večina ljudi zagreši številne napake.

ALKOHOL

Ime alkohol je arabskega izvora. O iznajdbi alkohola nam govori neka arabska pripovedka.

Neki znani arabski alkimist je v tistem času želel odkriti kamen modrih. Po verovanju je kamen modrih imel čarobno moč, da je sleherno stvar, s katero je prišel v dotiko, spremenil v zlato. Zaradi tega so alkimisti iskali tudi tako imenovani življenjski eliksir, napoj, ki bi tistemu, kdor ga uporabi, zagotovil večno mladost. Gnan od želje po raziskovanju se je alkimist umaknil daleč od svoje žene in otroka v laboratorij, zgrajen v najoddaljenejšem kotu velikega vrta. Žena mu je po enkrat na dan prinašala jedi in pijače. Použil pa je od

vsega samo toliko, kolikor je najnujnejše potreboval za prehrano. Da bi se izognil nevšečnim vprašanjem svoje žene, zakaj mu hrane vedno preostaja, je pa ostanke od jedi metal v smetnjak, postavljen v kotu tega prostora.

Čez nekaj časa je opazil, da so ostanke v ročki začeli vreti in se je od njih širil poseben dražljiv in poživljavač vonj. Skušal je dognati, od kod ta duh. Po številnih poskusih je z destilacijo zavrelih odpadkov hrane dobil tekočino prijetnega okusa. Veroval je, da je v tej tekočini po naključju odkril življenjski eliksir. Ta tekočina je imela presenetljiv učinek. Kakor da je telo dobivalo od nje nove moči, kakor da so se želje uresničevale kar same od sebe, želja po življenju je rasla; magična moč tekočine je zajela vse telo in kakor da ga je pomlajevala. V veselju, ki je učenjaku prešinjalo srce, je novo snov po arabsko imenoval al-kohol (alkohol), kar bi v pre-

vodu pomenilo »dober« dragocen». Svoje odkritje je nemudoma razodel vsem ljudem, ker od sreče ni mogel strpeti, da bi videl, kakšne so posledice po daljšem uživanju alkoholne pijače. Pričakoval je, da bo človeštvo blagoslavljal dobrotnika, ki mu je pripomogel do tako dragocene pijače. Menil je, da se bo z delovanjem njegovega alkohola začela na svetu zlata doba, da bo to začetek sreče. Od tega trenutka so potekla leta.

Nekega večera je alkimist slonel pri oknu in skušal s pogledom prodreti v mrko noč brez zvezd. Bil je vključen od žalosti in trpljenja.

KAKO SE JE PREVARAL! ČAROBNI UČINEK ČAROBNE TEKOČINE JE BIL VARLJIV IN NEVAREN SPOZNAL JE, DA JE NJEGOV AL-KOHL NEVARNA TEKOČINA, KI UNICUJE NA MILJONE LJUDI IN NJIHOVO ZDRAVJE. PO ZACETNI SREČI JE ALKOHOL PRINESEL

BEDO, TRPLJENJE IN BOLEZEN.

Nesrečnik je zastokal. Naenkrat je zaslišal vihar, ki je nosil neskončno vrsto žrtev njegovega odkritja. Razsrjenih obrazov in ob škripanju z zobmi so žrtve iz spreveda stegovale svoje mršave roke, da ga zgrabijo. Približeval se je tragični sprevod. Žalostinke in strahotne kletve, ki so se oglašale iz spreveda, so mu polnile ušesa.

Od strahu je predrljivo kriknil in se vrgel skozi okno. Danes alkoholne pijače pridobivajo z vrenjem (s fermentacijo) ponavadi iz sadja ali žita. Vrenje poteka ob prisotnosti glivic pri določeni temperaturi. Tako npr. pridobivamo vino in pivo. Alkoholne pijače se lahko pripravljajo tudi z

destilacijo fermentiranih pijač. Z destilacijo (s kuhanjem) odzame moč fermentirani pijači del vode, tako da dobimo pijačo z močnejšo koncentracijo alkohola, torej močno alkoholno pijačo. Z destilacijo se pridobivajo npr. različne vrste žganja, konjak, rum itd. Nekatere pijače ponavadi močne, se pridobivajo umetno tako, da se čistemu alkoholu dodajo posamezne barve, dišave in sladkor. Tako npr. se pridelujejo skoraj vsi likerji.

Povzeto iz knjige dr. Hudolina)

Dr. Zlata Ivetič-Drahotusky

Nadaljevanje prihodnjič.

	na delu	na poti	skupaj
TOZD ALUMINIJ	2	—	2
TOZD GLINICA	2	—	2
TOZD VZDRŽEVANJE	3	1	4
TOZD PROMET	1	—	1
DS SKUPNE SLUŽBE	—	—	—
SKUPAJ:	8	1	9

Oblika nesreče:
padec predmeta: 2
padec osebe: 2
stis ob predmet: 1
stik s skrajnimi temperaturami: 3
neravna tla: 1

TOZD ALUMINIJ:
1. Franc Mojzer, mat. št. 4314 iz livarne, se ponesrečil 7. novembra. Pri odpiranju vrat in mešalniki 7 G se je opeknel po zapetju leve roke.

2. Jakob Smolinger, mat. št. 3503 iz livarne se je ponesrečil 9. novembra. Pri sestopu iz zaboja za silicij je stopil na grudo ter si pri tem zvil desno nogo v gležnju.

TOZD GLINICA:
1. Ana Planjšek, mat št. 235 iz kotlarne se je ponesrečila 12. novembra. Nezgoda se je pripetila v pisarni vodje kotlarne. Pisarno je hotela očistiti z bencinom, zato si je prinesla v kovinski posodi cca 31 bencina, ko je postavila vedro na tla je prišlo do samozžiga bencina. Ponesrečenka je utrpela opekline po rokah.

2. Albert Klajdarič, mat. št. 2120 iz skupine za tekoče vzdrževanje glinice se je ponesrečil 15. novembra. Pri odpiranju spodnjega pokrova na ER v vparilnici mu je izpadel vijak na tla

v mlako lužine. Zaradi padca vijaka v lužino mu je brizgnil lug v levo oko. Vzrok nezgode: okolica delovnega mesta ni bila primerno očiščena.

vi iz železniških vagonov v kalcinaciji I. Ponesrečenec si je pri skoku iz vagona zvil desno nogo v gležnju in nartnem delu. Utrpel je lažjo poškodbo.

2. Sanko Pal, mat. št. 3378 iz elektro vzdrževanja, se je ponesrečil 23. novembra. Pri pripenjanju prevozne lestve k miag vozičku mu je stisnilo palec na levi roki. Utrpel je lažjo poškodbo.

3. Slavko Čuček, mat. št. 1701 iz gradbenega vzdrževanja, se je poškodoval 17. novembra. Z dvokolesom se je peljal iz Trnovec v službo. Zaradi gramoza na cesti je pon. spodneslo sprednje kolo, vsled česar je padel in si zlomil mezinček leve roke.

4. Franc Kaučevič, mat. št. iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 8. novembra. Pri demontaži plinskega plašča na el. celici je ponesrečenec padel segment plašča na desno nogo. Utrpel je lažjo poškodbo.

TOZD PROMET:
1. Jože Antolič, mat. št. 4583 iz transportne skupine, se je ponesrečil 28. novembra. Ponesrečeni je bil zaposlen na zlaganju aluminija. Med delom mu je padel aluminij, hlebček na desno roko, pri čemer si je poškodoval mezinček desne roke.

TOZD VZDRŽEVANJE:
1. Alojz Kokot, mat. št. 2497 iz vzdrževanja, se je ponesrečil 26. novembra. Nezgoda se je pripetila pri demontaži ce-

**Več
previdnosti,
manj
nesreč!**

Ob boleči in mnogo prerani izgubi dragega moža in ateka

Janeza Goloba

progovnega delavca

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti in njegov grob posuli z venc in cvetjem. Prisrčna hvala najožjim sodelavcem iz gradbenega oddelka, posebej še tov. Peršuhu in Kovačiču za nesebično pomoč v naših najtežjih trenutkih. Zahvaljujemo se tudi govornikom, godbi in pevskeemu zboru.

Zalujoča družina Golob

Ob težki in nenadomestljivi in mnogo prerani izgubi našega dragega moža, očeta, sina in brata

**Ivana
Meška**

se v najtežjem trenutku naše bolečine iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani nas tolažili in pomagali.

Srčna hvala vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje.

Posebna hvala sindikatu TGA za izkazano pomoč, godbi na pihala TGA za igranje žalostink in govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat iskrena hvala.
Zalujoči: žena Erika, hčerke Erika, Kazmina in Irena, mama, sestra Marija, brata Vinco in Stanko z družino.

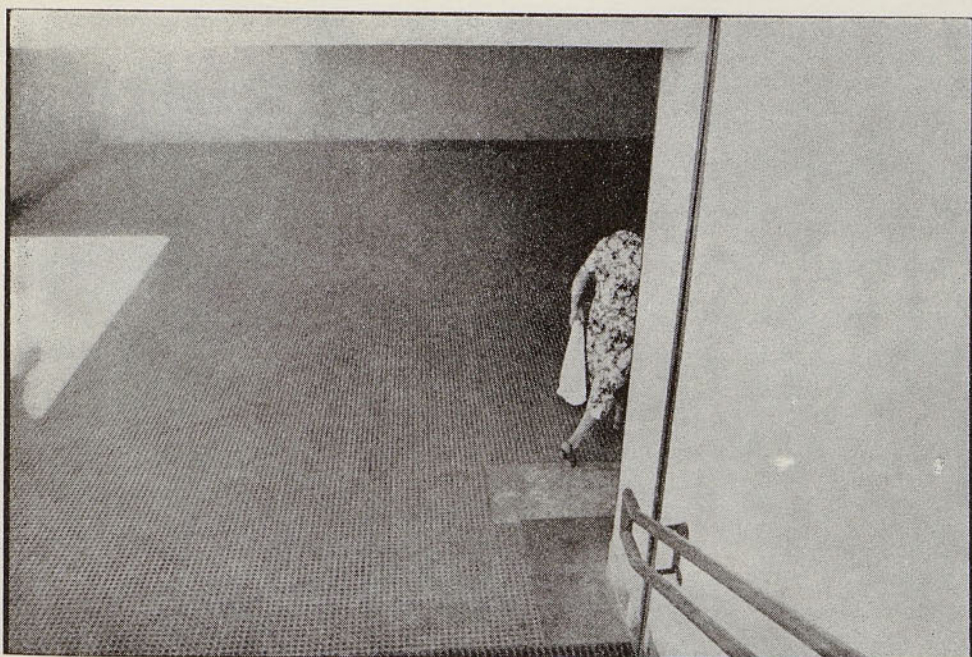
Kršitev delovne obveznosti

V smislu 34. čl. samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu TOZD VZDRŽEVANJE podajem naslednje:

1. Tov. Ciril Horvat, mat. št. 4209, roj. 8. 6. 1953, stan. v Kidričevem št. 9, samski, na DM elektromehanik v TOZD VZDRŽEVANJE je kriv, da je dne 6. 6. 1977 neopravičeno izostal z dela, da je dne 11. 6. 1977 zapustil delovno mesto brez dovoljenja nadrejenega, da je dne 13. 6. 1977 ob 14. uri zapustil podjetje brez dovoljenja nadrejenega in brez podpisane dovolilnice, s tem je storil hujšo kršitev delovne obveznosti po tč. 1 (nevestno, nepravočasno in nemarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti) 11. člena v zvezi s točko 4 (da prihaja na delo ter odhaja z dela ob določenem času) 6. čl. in 27. tč. (zaporedno ponavljanje lažjih kršitev delovnih in drugih obveznosti) 11. člena v zvezi s tč. 3 (neopravičeno zapušcanje delovnega mesta brez dovoljenja nadrejenega, ki se ne ponavlja) 10. čl. omenjenega samoupravnega sporazuma, komisija mu izreče ukrep po 9. čl. tč. 2 samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu — javni opomin.

2. Tov. Jože Štumberger, mat. št. 4325, roj. 10. 2. 1954, stanujoč v Kidričevem št. 13, poročen, oče 1 otroka, v starosti 2 let, na DM progovni delavec v gradbenem vzdrževanju je kriv, da je dne 30. 6. 1977 neopravičeno izostal z dela, s tem je hujše kršil delovno obveznost po tč. 1 (nevestno, nepravočasno in nemarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti) 11. člena, v zvezi s tč. 4 (da prihaja na delo ter odhaja z dela ob določenem času) 6. člena omenjenega samoupravnega sporazuma, zato mu je komisija izrekla ukrep po 9. členu, tč. 2, samoupravnega sporazuma o odgovornosti in obveznosti delavcev v združenem delu — javni opomin.

Za tajništvo DU TOZD S. A.

Srdan Mohorič: POHOD

NOVOLETNA NAGRADNA KRIŽANKA

			DOJKA	NEKDANJI NOGOMETAS IZ SARAJEVA	Z MEŠANE SANJE	NANORGAN MED NOB	LITERARNA SKUPINA SOMIŠLJEVIKOV	OGLAS V ČASOPISU	MORSKI SESALEC	GLAVNO MESTO GANE		TOZD TGA	FRANC. FIZIK (ANDRÉ MARIE)	PEVKA PETROVIČ	KRATICA DRŽAVE OREGON	DEL GAR-DEROBE
SREČNO NOVO LETO 1978!	MESTO V MAKEDONIJI	FILMANJE RAZMOČENA ZEMLJA									TOVARNJA V RADOVLJICI					
CIRKULACIJA			VRSTA TKANINE EGIPČAN. BOŽANSTVO				SVETIŠČE BOGINJE ATENE	VOJAŠKI ODDELEK		SESTAVIL: A. SMID-LEHNER	IT. DENAR. ENOTA					32 GERMANIJ 72.60 50 Sn ? 118.70 82
PROSTOR ZA DOMAČE ŽIVALI			KOLEGA							KRAJ PRI MEDVODAH	BULBA					ŽALOSTEN KONEC
VOJAŠKO POROČILO			SREDSTVO ZA ODVAJANJE			NAPAD, NASKOK						AMPER		ORANJE		
NAŠA SOSEDA (ORIG.)					SIN PRIAMA IN HEKUBE	MESTO V ČILU	ANGL. PLEMŠKI NASLOV					RASTLINA Z DEBLOM IN LISTI	NEUMNICA	PEVKA KOHONT		
DESNI PRITOK DONA			LETOVIŠČE V BELGIJI				UMETNOST BELO-ČRNE TEHNIKE						IGRALKA MIRANDA			
	RASTLINE IZ RODU KOPRIVNIC		MED				UMRLI VODITELJ EGIPTA						OSLOVO OGLAŠANJE			
KANADSKA PROVINCA	STANE DOLANC				SKANDIN. LETALSKA DRUŽBA		ILEGALNA ORGANIZ. V ALŽIRIJI									TROPSKA PAPIGA

Ljubiteljem križank!

Pravilne rešitve pošljite uredništvu „Aluminija“ do 10. januarja 1978. Tri bomo izžrebali in prejmejo lepe knjige.

Izžrebani nagrajenci za pravilne rešitve nagradne križanke, objavljene v novembski ševilki »Aluminija« Vida Lončar, Jože Gradišer, Martin Žerak, Dragica Jurič Stefan Gunžer.

Izžrebanci naj dvignejo knjižne nagrade v pisarni sindikata TGA.

Izžrebancem čestitamo!

OBVESTILO

Iščemo sobo za štipendista, učenca 2. letnika industrijsko kovinarske šole, ki bo v času od 1. 2. 1978 — 30. 7. 1978 opravljal praktični del pouka v livarni TGA. Prosimo vse, ki bi bili pripravljeni vzeti učenca na stanovanje, da se naj oglašijo v Izobraževalnem centru TGA ali telefonsko, int. št. 377.

IZOBRAŽEVALNI CENTER

»ALUMINIJ« izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Ivo Tušek — predsednik, Franc Meško — odgovorni urednik, Anton Zadravec, Jože Huzjan, Anton Kozoderc — namestnik predsednika — Fotografije: Stojan Kerbler, dipl. ing. — Tehnični urednik Franček Stefanec — Tisk: ZGP »Pomurski tisk«, TOZD tiskarna, Murska Sobota — Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno — Rokopisov in slik ne vračamo.

Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Sekretariata za informacije pri IS Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975. Naklada 2700 izvodov.

Z lanskoletne vaje enot civilne zaščite v KS Kidričevo. Foto: K. Zorec